

commissie milieu, werk, personeel en FM (MPF)

Openbare dossierstukken van de vergadering van 14 februari
2023

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende mededelingen vinden:

- f) Visie op landbouw (presentatie - met bijlage voor de raadsleden)**
- f) Visie op landbouw (presentatie - met bijlage voor de raadsleden)**
- f) Visie op landbouw (presentatie - met bijlage voor de raadsleden)**

f) Visie op landbouw (presentatie - met bijlage voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- 23020214_DO_MPF_Visie op landbouw in Gent.pdf

Visie op landbouw in en rond Gent

Draft versie 2 februari 2023 in functie van feedback stakeholders

De visie op landbouw en het operationeel plan 2023-2025 gelden voor de Gentse landbouw- én tuinbouwsector. Voor de leesbaarheid van het document vatten we beiden samen onder de noemer landbouw.

Visie op landbouw in en rond Gent

Inhoud

Waarom maakt Gent een stedelijke landbouwstrategie	2
Hoe ziet de Gentse landbouw er vandaag uit?	3
Gent kiest voor een stadsgerichte en duurzame voedselproductie	5
Waar willen we op inzetten met onze visie op landbouw in Gent?.....	6
Zes beleidsdoelstellingen voor landbouw	7
Instrumenten om de Visie op landbouw te realiseren.....	10
Actieprogramma om de visie op landbouw te realiseren	13
Toetsingskader voor stimulerend landbouwbeleid.....	14

Waarom maakt Gent een stedelijke landbouwstrategie

Met Gent en Garde is Stad Gent al jarenlang koploper in het uitwerken en realiseren van een stedelijke voedselstrategie. Een volgende logische stap is om hier ook een stadsgericht landbouwbeleid aan te koppelen. Lokale en duurzame voedselproductie is immers één van de cruciale bouwstenen van een stedelijk voedselbeleid.

De eerste strategische doelstelling in onze Gent en Garde voedselstrategie is: een korte en duurzame voedselketen. Onze Gentse landbouwers zijn een belangrijke partner om die doelstelling te realiseren. In Gent zijn elke dag zo'n 100 landbouwers in de weer om voedsel te produceren. In het Gentse buitengebied spelen zij een hoofdrol: 20% van het grondgebied bestaat uit weilanden en akkers. Bovendien zijn er ook potentiële starters, op zoek naar grond en bedrijfsgebouwen, met het oog op de uitbouw van nieuwe landbouw- en verdienmodellen zoals zelfoogstboerderijen, boslandbouw, aquacultuur en daklandbouw.

Gent wil samen met onze landbouwers bouwen aan een duurzame en meer lokaal verankerde voedsel economie die rendabel, sociaal en ecologisch is: groenten die rechtstreeks van het veld geleverd worden aan supermarkten, zorginstellingen en restaurants. Gents geproduceerde en verwerkte melk en kaas in de winkelrekken. Appelsap van Gentse bodem geschonken in Gentse scholen. Veehouders die meehelpen aan het natuurbeheer in de Gentse natuurgebieden. Klimaatrobuuste landbouwbedrijven die een positieve bijdrage leveren aan natuur en klimaat door in te zetten op waterbeheer, koolstofopslag of akkerrandbeheer. Er worden al heel wat inspanningen geleverd door de Gentse landbouwers. We willen dit verder stimuleren en nog een trap hoger mikken.

Met onze visie op landbouw in Gent willen we een visie op het voortbestaan en de ontwikkeling van landbouw op Gents grondgebied voorleggen. We formuleren ambitieuze doelen, die we stap voor stap willen bereiken samen met de Gentse landbouwers. We willen een vrijhaven zijn voor innovatieve pilootprojecten die bakens verzetten, maar vinden het nog belangrijker om tegelijkertijd een stimulerend beleid uit te rollen om de huidige generatie landbouwers stap voor stap te ondersteunen om hun bedrijfsvoering verder te verduurzamen. De keuzevrijheid ligt uiteraard bij de ondernemers.

De krijtlijnen voor het landbouwbeleid worden op Europees en Vlaams niveau uitgetekend. Voor veel beleidsbeslissingen zitten we als Stedelijk beleidsniveau niet aan het stuur. Denk maar aan het Vlaamse stikstofakkoord, de mestwetgeving, het Federale voedselveiligheidsbeleid of het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Die Vlaamse, Federale en Europese wetgeving bepaalt de context waarbinnen wij als stedelijke overheid werken.

Maar dat betekent niet dat er geen ruimte is voor een eigen stedelijk landbouwbeleid. Enkele voorbeelden: het gros van het voedsel wordt grondgebonden geproduceerd, hoe wij als Stad omgaan met ons ruimtelijk beleid kan een belangrijke hefboom zijn om landbouwgronden te vrijwaren voor voedselproductie. De Stad is ook een belangrijke voedselafnemer, door in ons voedselaankoopbeleid principes van fair trade, korte keten en duurzame voedselproductie toe te voegen aan de bestekken kunnen we zorgen dat de vraag naar lokale producten toeneemt. Het OCMW van de Stad Gent is één van de grootste landbouwgrondbezitters in Vlaanderen en heel veel van die gronden liggen op een steenworp van Gent. Als we deze gronden zouden kunnen inzetten voor stadsgerichte landbouwprojecten of als testgronden voor landbouwers die willen experimenteren met bijvoorbeeld eiwitrijke gewassen, kunnen we onze lokale voedselvoorziening verduurzamen én tegelijkertijd actieve landbouwers en starters toekomstperspectief geven. We zullen dan ook onderzoeken of en hoe dit kan.

Door een stedelijke visie te ontwikkelen over landbouw in Gent, zorgen we ervoor dat er een expliciet beleidskader is om duurzame stadsgerichte landbouw op een volwaardige manier mee te nemen in de afweging ten opzichte van andere beleidsopties.

Landbouw is immers een beleidsdomein dat veel raakpunten heeft met andere beleidsdomeinen: bijvoorbeeld de Gentse voedselstrategie Gent en Garde, het Gentse Klimaatplan, Ruimte voor Gent of het Groenstructuurplan. Door onze visie op landbouw te concretiseren willen we het bestaande Gentse landbouwbeleid versterken en stroomlijnen. Door aspecten van landbouw die reeds aanwezig waren in verschillende beleidskaders te concretiseren en samen te brengen, willen we landbouw een explicietere plaats geven in het beleid en dit ook meer koppelen aan concrete acties en realisaties op het terrein.

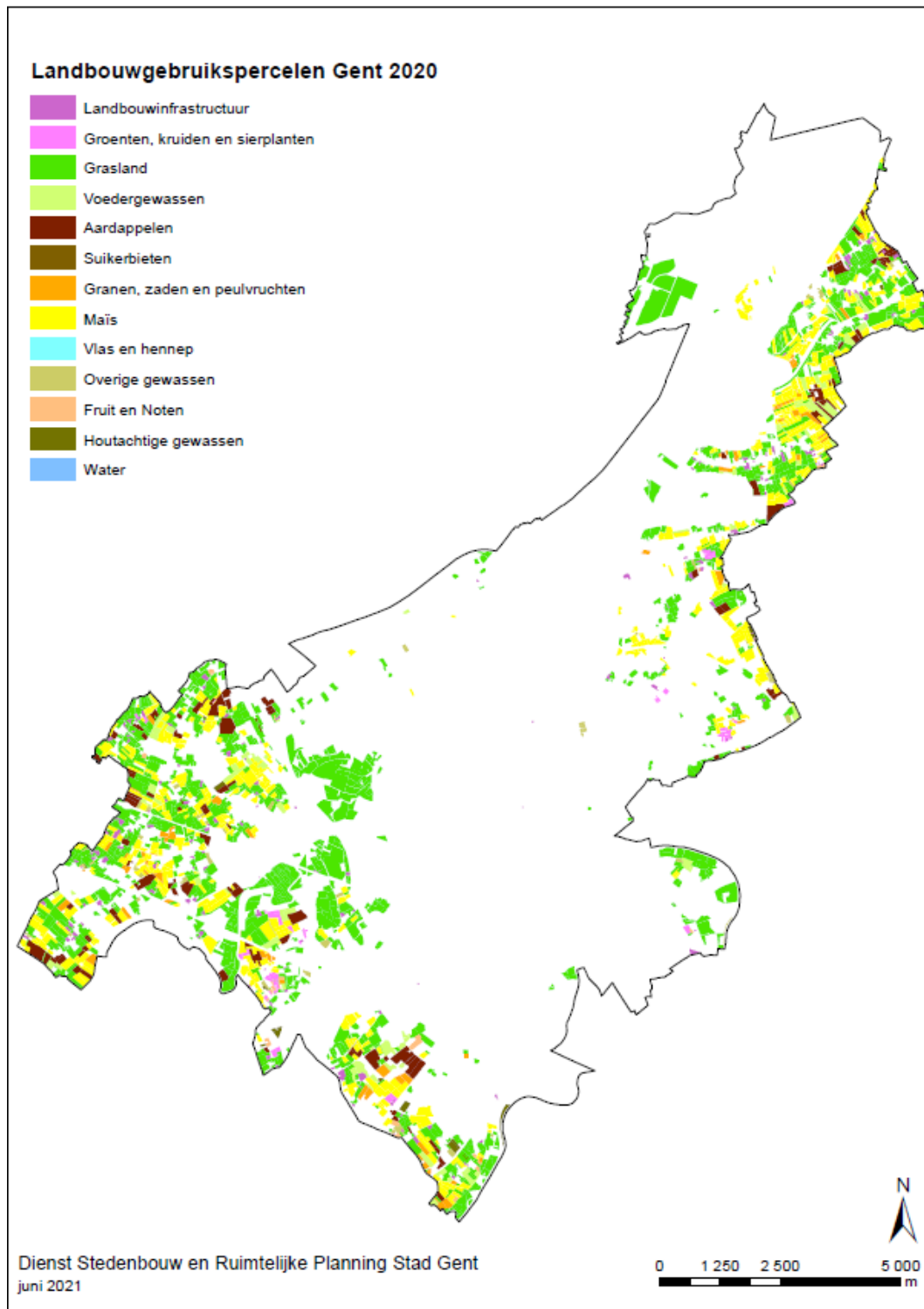
Door in Gent ruimte voor professionele duurzame en stadsgerichte voedselproductie te vrijwaren en tegelijkertijd een stimulerend beleid uit te werken kunnen we zelf bijdragen aan de transitie van onze landbouw en het voedselsysteem. Dat doen we samen met de Gentse landbouwers.

Hoe ziet de Gentse landbouw er vandaag uit?

Er zijn nog heel wat landbouwbedrijven actief in Gent, die zich hebben afgestemd op de specifieke Gentse omstandigheden en de (inter)nationale markt en beleidscontext. Het is dan ook belangrijk om deze landbouwcontext, en de specifieke kansen en bedreigingen die eraan gekoppeld zijn, te kennen als vertrekpunt bij het uitwerken van een landbouwvisie voor Gent.

Gent telt vandaag volgens de officiële cijfers 137 landbouwers, waarvan er 85 beroepslandbouwbedrijven zijn. Deze bedrijven gebruiken samen zo'n 3.130 hectare grond, dat is ongeveer 20% van het Gents grondgebied. Het grootste deel van het landbouwgebied wordt gebruikt als grasland (53%) en voor voedergewassen (33,6%). De oppervlakte grasland is opvallend hoger dan in de volledige provincie Oost-Vlaanderen (36,9%) en Vlaanderen (33,2%). Dit is een gevolg van de twee grote riviervalleien (Schelde en Leie) en kleinere beekvalleien op Gents grondgebied. De fysische structuur bepaalt het gebruik mee. Het Gentse landbouwverhaal is vandaag dan ook vooral een verhaal van melkveehouders, en ook vleesvee, die gebruik kunnen maken van het grasland in hun bedrijfsvoering.

Gent en omgeving zijn sinds de 19^e eeuw ook gekend voor de sierteelt. Tuinbouwbedrijven gebruiken nog een beperkte oppervlakte van de Gentse landbouwruimte (2,1%), maar realiseren verhoudingsgewijs wel een hoge opbrengst per ha. Het gaat vooral om grondgebonden tuinbouw, sierteelt en serreteelt. Daarnaast zijn er ook akkerbouwteelten zoals aardappelen en graan en fruitteelt. Er zijn een beperkt aantal gemengde bedrijven die veeteelt of akkerbouw combineren met het houden van varkens. Professionele kippenbedrijven komen niet voor in Gent.

Figuur 1. Landbouwgebruik op Gents grondgebied (bron: Analyse Economische Ruimtevrage Gent 2030 – 2050, studie IDEA consult in opdracht van Stad Gent, 2021)

Gent lijkt een vruchtbare voedingsbodem voor nieuwe landbouwinitiatieven. De opgang van CSA-bedrijven en zelfpluk in en rond Gent is opvallend. Eveneens duiken er ook nieuwe teelten op zoals wijnbouw. We krijgen ook veel vragen van starters die op zoek zijn naar ruimte voor een CSA, kruidenkweek, bloemen of agroforestry. Er zijn op Gents grondgebied en net erbuiten ook verschillende (kleine) biologische landbouwbedrijven, zorglandbouwinitiatieven en hoeveproducenten. Heel wat landbouwers werken samen met terreinbeherende overheden en organisaties in kader van natuurbeheer. Gentse landbouwers zijn ook jonger dan in de rest van Oost-Vlaanderen en Vlaanderen.

Behalve beroepslandbouwbedrijven zijn er ook heel wat hobbylandbouwers en gepensioneerde landbouwers in Gent. Er zijn ook initiatieven gelinkt aan voedselproductie die niet echt als landbouw gezien worden, zoals (groeps)volkstuinten. De landbouwbeleidsvisie focust op landbouwers in hoofdberoep.

Voor een meer uitgebreide omschrijving van de Gentse landbouwcontext verwijzen we naar Bijlage 1.

Gent kiest voor een stadsgerichte en duurzame voedselproductie

Onze voedselstrategie Gent en Garde blaast in 2023 10 kaarsjes uit: al jaren pionieren we als stedelijke overheid op duurzame voeding en duurzaam voedselbeleid. Denk bijvoorbeeld aan de projecten die jaarlijks door de Voedselraad gefinancierd worden of de open oproep voor de OCMW gronden op Afsneekouter waar sinds 2018 een nieuwe CSA en bestaand melkveebedrijf samen met verschillende partners de kans krijgen om publieke gronden in te zetten voor een duurzaam en stadsgericht landbouwproject.

Een duurzaam voedselsysteem garandeert het recht op voedsel en maakt het voor iedereen mogelijk om tegen een betaalbare prijs voldoende en gezonde voeding te eten. De producenten krijgen een eerlijke prijs voor hun producten en de productie en verwerking verlopen ecologisch en sociaal verantwoord. Daarnaast respecteert dit systeem ook het principe van voedselsoevereiniteit: het legt zeggenschap bij de mensen die voedsel produceren, distribueren en consumeren, niet bij bedrijven en instellingen die het mondiale voedselsysteem domineren. Door in te zetten op een duurzame lokale voedselproductie kunnen we ook actief bijdragen aan de bescherming van waardevolle natuurgebieden elders in de wereld.

Gent is ervan overtuigd dat een levendige landbouw in en rond de stad belangrijk is. De Gentse landbouw kan uiteraard niet volledig voorzien in de voedselbehoefte van de stad, maar we kunnen als stedelijke overheid wel een belangrijke rol vervullen in de transitie van landbouw en voedselproductie in Gent. Door onze visie op landbouw in Gent te concretiseren willen we richting geven aan de noodzakelijke landbouwtransitie die we als Stad voor ogen hebben en willen we stimulansen bieden aan landbouwers en voedselverwerkers om in hun bedrijfsvoering te kiezen voor duurzame productiemethodes, lokale producten en een lokale vermarktingsstrategie.

Als Stad willen we de set aan beleidsinstrumenten die we in handen hebben inzetten om een aanvullend landbouwbeleid te koppelen aan de Gentse voedselstrategie.

Het toekomstbeeld waar we naar streven is een professionele Gentse landbouw die zorgt voor **stadsgerichte en duurzame voedselproductie** voor de Gentenaars. De uitgangspunten in zo'n stadsgericht en duurzaam voedselsysteem liggen in lijn met de principes van agro-ecologische landbouw, aangevuld met een focus op de maatschappelijke meerwaarde van landbouw:

- De landbouwbedrijven in Gent zijn economisch rendabel, veerkrachtig en hebben toekomstperspectief
- Landbouwers krijgen een eerlijke prijs voor een eerlijk product en krijgen waardering voor hun werk

- Door korteketenlandbouw te stimuleren ontstaat er opnieuw verbinding tussen producent en consument
- Gentse landbouwers dragen bij aan een lokaal duurzaam, gezond en betaalbaar voedingssysteem.
- Gentse landbouw en natuur versterken elkaar zoveel mogelijk en zorgen voor een aantrekkelijk landschap.
- De Gentse landbouw is klimaatrobuust en levert hierdoor een positieve bijdrage aan milieu, samenleving en klimaat.
- Landbouwers zijn deel van het innovatieve ecosysteem rond voeding.

We kiezen voor een stimulerend beleid waarbij we in de eerste plaats de landbouwers die vandaag actief zijn in Gent ondersteunen om hun bedrijfsvoering om te vormen naar een duurzaam en stadsgericht landbouwmodel. Tegelijkertijd willen we starters kansen bieden om te experimenteren met innovatieve landbouwmodellen.

Daarvoor gaat de Stad ook actief op zoek naar synergieën met andere initiatieven zoals buurtwinkels, zorginstellingen, natuurorganisaties, onderzoeksinstellingen en innovatieve voedings- en biotech-bedrijven.

Waar willen we op inzetten met onze visie op landbouw in Gent?

Voor de Stad Gent zijn de Gentse landbouwers partners in de Gentse voedselstrategie. Om ervoor te zorgen dat Gentse landbouwers (nog meer) de omslag kunnen maken richting een bedrijfsvoering die inzet op duurzame, gezonde en betaalbare voeding voor de Stad moet de basis goed zitten: een eerlijk inkomen, een duurzaam toekomstperspectief en mentale veerkracht. Een landbouwbedrijf dat stopt kan immers geen transitie in gang zetten. In ons beleid streven we ernaar om bij te dragen aan die basis.

In en rond Gent is er een vruchtbare voedingsbodem voor vernieuwende landbouwmodellen. We willen als Stad ook starters stimuleren en kansen bieden waar mogelijk. Het is onze ambitie dat het aantal duurzame en stadsgerichte landbouwbedrijven toeneemt.

Een landbouwer is niets zonder grond. De afgelopen decennia ging er heel wat landbouwgrond in Gent verloren. Zowel voor bestaande landbouwbedrijven als starters is toegang tot grond dan ook een cruciaal punt. De Stad Gent wil in de toekomst maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor duurzame stadsgerichte professionele landbouwactiviteiten. Als Stad willen we onszelf uitdagen om actiever na te denken over ruimte voor landbouw en het belang voor de lokale voedselproductie en andere maatschappelijke doelen. De voorliggende visie op landbouw is daarbij zelf ook al een stap, die een kader en houvast biedt voor volgende stappen.

De Stad Gent zet in op verdere opschaling van de duurzame korte keten. We willen dat lokale producten vlot hun weg vinden naar de Gentenaars via korte keten systemen zoals boerenmarkten, hoewinkels of zelfoogst, maar ook via horeca, retail en grootverbruikers zoals scholen en ziekenhuizen. We voeren daarom een actief beleid om ondernemers die hun bedrijfsvoering (gedeeltelijk) heroriënteren of verbreden naar de korte keten te stimuleren en drempels weg te werken. We blijven inzetten op het toegankelijk maken van korte keten voor professionele aankopers en integreren het principe korte keten, waar mogelijk, steeds meer in onze aankoopstrategie. We zetten ook in op bewustwording van de consumenten. Zo willen we ervoor zorgen dat steeds meer burgers, ondernemers en organisaties onze lokale voedselproducenten kennen.

De Gentse landbouwers zijn voor de Stad partners in de zorg voor het landschap, de leefomgeving, milieu en de natuur. Door in te zetten op een transitie richting een duurzame bedrijfsvoering willen we landbouwers ondersteunen om maatregelen te nemen voor biodiversiteit, waterbeheer en bodem- en landschapsherstel. Een intensieve en multidisciplinaire begeleiding op maat voor een duurzame heroriëntering richting stadsgerichte landbouw vormt daarbij in onze visie een belangrijk onderdeel.

We versterken de mogelijkheden om samen te werken met landbouwers in natuur- en landschapsbeheer verder, waar mogelijk. We streven naar een betere samenwerking en dialoog tussen de verschillende gebruikers van het buitengebied.

Tenslotte biedt duurzame en stadsgerichte landbouw ook kansen voor ondernemerschap, educatie en beleving, groene zorg en (sociale) tewerkstelling. Als Stad willen we Gentenaars de kans geven om meer contact te hebben met wat ze eten en wie hun voedsel produceert. Dat heeft positieve effecten op de gezondheid, het verminderen van voedselverspilling, de waardering voor landbouw en op de bereidheid om eerlijke prijzen te betalen. We zetten daarom ook in op actieve communicatie aan burgers over de meerwaarde van landbouw.

Als Stad nemen we ook actief de rol op van aanjager voor initiatieven die inzetten op meer duurzame stadsgerichte landbouw bij andere overheidsniveaus.

Zes beleidsdoelstellingen voor landbouw

Onze visie op landbouw in Gent kan samengevat worden in zes concrete beleidsdoelstellingen:

Beleidsdoelstelling 1. Stad Gent wil de veerkracht, economische rendabiliteit en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren

Beleidsdoelstelling 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten

Beleidsdoelstelling 3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product

Beleidsdoelstelling 4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk

Beleidsdoelstelling 5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat

Beleidsdoelstelling 6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren

Beleidsdoelstelling 1. Stad Gent wil de veerkracht, economische rendabiliteit en het welbevinden van Gentse landbouwbedrijven versterken en verbeteren

Een centrale beleidsdoelstelling in de Gentse visie op landbouw is om de economische rendabiliteit en de veerkracht van de Gentse landbouwbedrijven en het welbevinden van de landbouwers te verbeteren. Veerkracht draait om de mogelijkheid van een bedrijf om het hoofd te bieden aan externe en interne uitdagingen, zoals extreme weersomstandigheden, de energiecrisis of covid-pandemie. Een landbouwbedrijf dat stopt kan geen transitie in gang zetten. We vinden het dan ook

belangrijk te erkennen dat een toekomstperspectief voor de Gentse landbouwers de basis is om stappen vooruit te zetten richting duurzame en stadsgerichte landbouw. Landbouwbedrijven moeten financiële en mentale ruimte hebben om verandering te kunnen doorvoeren op hun bedrijf. We willen als Stad een ondersteunende rol spelen in de noodzakelijke transitie.

Het is ook onze ambitie dat het aantal duurzame stadsgerichte landbouwbedrijven toeneemt op Gents grondgebied.

Beleidsdoelstelling 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten

Beschikbaarheid van landbouwgrond is een essentiële voorwaarde om aan landbouw te doen. En net die ruimte voor landbouw staat enorm onder druk. Als we de doelstellingen voor een duurzame en stadsgerichte landbouw willen realiseren, is het cruciaal dat we actiever nadenken over ruimte voor landbouw. We zorgen ervoor dat het belang van duurzame stadsgerichte landbouw op een volwaardige manier wordt meegenomen in de afweging ten opzichte van andere ruimtevragers en vragen aandacht voor de impact op landbouw.

Het OCMW Gent is eigenaar van heel wat landbouwgronden. Onze eigen grondpositie is een krachtige hefboom om een transitie richting duurzame stadsgerichte landbouw te faciliteren. Het moratorium op de verkoop van landbouwgronden is verlengd tot het einde van de legislatuur. Stad Gent zal onderzoeken of en hoe ze haar grondpositie kan inzetten om de transitie naar een duurzame stadsgerichte landbouw aan te jagen.

Beleidsdoelstelling 3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product

De korte keten geeft landbouwbedrijven de kans om economische, sociale en milieudoelen te koppelen met het creëren van nieuwe marktkansen. Door in het aantal tussenschakels te knippen kunnen landbouwers meer marge overhouden. Door de band aan te halen met hun klanten krijgen ze bovendien meer economische zekerheid en stabiliteit én waardering voor hun werk.

Toch leveren de meeste landbouwers in en rond Gent vandaag nog niet rechtstreeks aan de Gentenaars en de Gentse handel en horeca. Stad Gent zet daarom in op verdere opschaling van de duurzame korte keten. We willen dat lokale producten vlot hun weg vinden naar de Gentenaars. We voeren daarom een actief beleid om ondernemers die hun bedrijfsvoering (gedeeltelijk) heroriënteren of verbreden naar de korte keten te stimuleren en drempels weg te werken. We zetten ook in op bewustwording van de consumenten, zo zorgen we ervoor dat steeds meer burgers, handel, horeca, foodmakers, ondernemers en organisaties onze lokale voedselproducenten kennen. Deze doelstelling is ook onderdeel van de Gentse voedselstrategie. Voor deze doelstelling werken we onder andere samen met de Gentse voedselraad en de Gentse culinaire raad.

Beleidsdoelstelling 4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk

Gent is een dichtbevolkte en sterk verstedelijkte stad, maar in het meer landelijk gebied buiten het stadscentrum spelen landbouw en natuur de hoofdrol. Landbouwers zijn de voornaamste beheerders van die typische nog bewaard gebleven landbouwlandschappen die mee de ruimtelijke kwaliteit en de identiteit van onze stad bepalen. Bepaalde dieren- en plantensoorten zijn voor hun voortbestaan ook afhankelijk van deze historische landbouwlandschappen. Helaas zijn die landschapsbeelden en de ermee verbonden biodiversiteit door de jaren heen aangetast en staan ze nog steeds onder druk door verdergaande verstedelijking en een intensiever gebruik van de

landbouwgronden. Stad Gent wil in alliantie met de landbouwers samen zorg dragen voor het nog resterend landschap en de biodiversiteit. Zowel in landbouwgebied als in natuurgebieden kunnen landbouwers hier een belangrijke rol spelen, waardoor landbouw en natuur elkaar terug meer versterken.

Beleidsdoelstelling 5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat

Voeding speelt een grote en tastbare rol in de Gentse klimaatvoetafdruk. Bovendien is landbouw, net als natuur, erg gevoelig voor klimaatsverandering. Gent wil in 2050 klimaatneutraal zijn en koploper blijven bij de uitbouw en uitvoering van een lokale duurzame voedselstrategie.

We ondersteunen landbouwers om hun bedrijfsvoering meer klimaatrobuust te maken. We bieden begeleiding en steun aan om hun bedrijf weerbaar te maken voor de gevolgen van klimaatverandering: droogte, hitte en wateroverlast. Het verbeteren van de bodemkwaliteit is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Samen zorgen we ervoor dat Gentse landbouwers de energieomslag maken en minder afhankelijk zijn van pesticiden en kunstmest.

Met de Gentse Green Bowl, onze Gentse eiwitstrategie, willen we de klimaatimpact van onze eiwitconsumptie en -productie verminderen. Hier, maar ook elders in de wereld. We willen als lokale overheid een voortrekkersrol spelen voor duurzame eiwitproductie. Door in te zetten op meer plantaardige en lokaal geteelde eiwitten, bouwen we de afhankelijkheid van dure en milieubelastende ingevoerde soja af. Ook de productie van eiwitrijke gewassen voor humane consumptie en de ontwikkeling van nieuwe innovatieve kwalitatieve eiwitbronnen horen thuis onder deze doelstelling.

Beleidsdoelstelling 6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie een maatschappelijke meerwaarde leveren

Voeding is een krachtig thema om mensen rond samen te brengen. Initiatieven rond voeding kunnen zorgen voor een betere sociale cohesie. Stedelingen willen terug weten waar hun voedsel vandaan komt en zijn ook graag betrokken bij de productie ervan. Voor landbouwbedrijven kan inzetten op verbinding, beleving en educatie nieuwe verdienkansen bieden.

Ook als landbouwbedrijven arbeidszorg en sociale tewerkstelling aanbieden willen we dit ondersteunen. Vanuit de voedselstrategie Gent en Garde zetten we ook in op toegang tot betaalbare, duurzame en gezonde voeding voor iedereen. Zeker kwetsbare groepen blijken hier niet altijd toegang toe te hebben.

Instrumenten om de Visie op landbouw te realiseren

Om de visie op landbouw in Gent te realiseren zal Stad Gent verschillende instrumenten inzetten en acties ondernemen. Uiteraard is Stad Gent maar één actor in het landbouwbeleid. Als lokale overheid hebben we een aantal instrumenten in handen om onze visie op landbouw te realiseren, maar heel wat instrumenten worden bepaald door andere overheden en marktspelers. Het is dus belangrijk om complementair te werken aan het Europese, Vlaamse en Provinciale beleid en samen te werken met partners die mee onze doelstellingen kunnen realiseren.

De instrumenten die we vanuit Stad Gent willen inzetten zijn:

1. Stedelijk en OCMW grondenbeleid
2. Doorvertaling landbouwvisie in de plannen en projecten van betrokken stadsdiensten, evenwaardig aan andere beleidskaders (o.a. door uitvoering van flankerend landbouwbeleid RUP Groen, de aanpak voor afweging ruimtevragen en overheidsopdrachten voor voeding)
3. Vergunningverlening en de wetgeving ruimtelijke ordening (o.a. voor hergebruik van agrarische gebouwen)
4. Financiële instrumenten (bijvoorbeeld subsidies, projectwerking)
5. Opzetten van pilootprojecten (o.a. pilootprojecten op OCMW-landbouwpatrimonium)
6. Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren
7. Communiceren, inspireren en begeleiden van landbouwers (bijvoorbeeld via landbouwsectoroverleg en bedrijfsbegeleiding op maat)
8. Onderzoek en monitoring
9. Samenwerking met externe organisaties
10. Aankaarten van knelpunten in beleid bij hogere overheden (bijvoorbeeld rond GLB, flankerend landbouwbeleid, pachtwetgeving, functiewijzingen, databeschikbaarheid)

1. Stedelijk en OCMW grondenbeleid

Een zeer belangrijke troef die we als Stad Gent /Groep Gent in handen hebben zijn de landbouwgronden in eigendom van Stad Gent en het Gentse OCMW. Gezien de grote druk op landbouwgrond en de grote vraag vanuit bestaande en nieuwe landbouwers naar ruimte om aan landbouw te doen, is toegang tot grond een belangrijke hefboom voor het realiseren van de Gentse landbouwvisie. De grondpositie van Groep Gent en het beleid dat hiermee gevoerd wordt is een belangrijk instrument om de doelstelling om ruimte voor landbouw te vrijwaren, maar ook om de transitie richting meer duurzame en stadsgerichte landbouw te stimuleren. We onderzoeken dan ook verder of en hoe dit instrument kan ingezet worden.

2. Doorvertaling landbouwvisie in de plannen en projecten van betrokken stadsdiensten, evenwaardig aan andere beleidskaders

De visie op landbouw heeft linken met de plannen en projecten van verschillende andere beleidsdomeinen. Om de visie in de praktijk om te zetten is het belangrijk dat ze gekend is en doorvertaald wordt binnen de werking van de hele Stad. Door een stedelijke visie te ontwikkelen over landbouw in Gent, zorgen we ervoor dat er een expliciet beleidskader is om duurzame

stadsgerichte landbouw op een volwaardige manier mee te nemen in de afweging ten opzichte van andere beleidsopties.

3. Vergunningverlening en de wetgeving ruimtelijke ordening

De beschikbaarheid van ruimte voor landbouw wordt mee beïnvloed door de vergunningen die verleend worden in het agrarisch bestemd gebied en de stedenbouwkundige regelgeving die voortvloeit uit de wetgeving ruimtelijke ordening. Momenteel wordt er heel wat potentiële landbouwruimte ingenomen door niet-agrarische functies zoals wonen, tuinen, paardenweides en niet-agrarische economische activiteiten. De bestaande verordenende instrumenten (stedenbouwkundige verordening of RUP) bieden te weinig kapstokken om deze evoluties in het agrarisch gebied tegen te gaan. Stad Gent engageert zich om conform het Vlaams juridisch kader functiewijzigingen te beperken en deze steeds af te wegen ten opzichte van de gewenste ontwikkelingen in de stedelijke context. Bovendien zullen we de tekortkomingen in het bestaand juridisch kader aankaarten bij de bevoegde overheden (zie verder “Aankaarten van knelpunten in beleid bij hogere overheden”).

4. Financiële instrumenten

Wanneer we extra verwachtingen formuleren ten opzichte van landbouwbedrijven is het belangrijk om ook te bekijken wat de financiële impact hiervan is. We zoeken samen met de landbouwers naar manieren om een alternatief verdienmodel te koppelen aan de maatschappelijke verwachtingen. Financiële steun kan ook via subsidies en projectwerking (Europese, Vlaamse, provinciale en Gentse subsidies en projectoproepen). Ondersteuning kan ook via voordelen in natura zoals beschikbaar stellen van gronden of bedrijfsbegeleiding.

5. Opzetten van pilootprojecten

Pilootprojecten bieden experimenteerruimte voor starters of bestaande landbouwbedrijven die een transitiepad willen uitproberen. Op die manier vervullen pilootprojecten ook een voorbeeldfunctie voor transitie naar een duurzame en stadsgerichte landbouw van andere bedrijven. We kunnen voor pilootprojecten vertrekken vanuit een concrete plek waar Stad Gent of OCMW Gent een grondpositie heeft, maar er kunnen ook pilootprojecten opgezet worden rond een specifiek thema of vertrekkend vanuit een gebiedsvisie (waar Groep Gent niet noodzakelijk een grondpositie heeft). Mogelijke thema's zijn bijvoorbeeld eiwittransitie, droogte, natuurinclusieve landbouw en natuurbeheer met landbouwers. Ook de meerwaarde en werking van instrumentarium zoals een “voedsellandschap” kan via een pilootproject uitgetest worden.

6. Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren

In de Gentse visie op landbouw speelt de maatschappelijke meerwaarde van landbouw een belangrijke rol. We willen deze meerwaarde verhogen én meer onder de aandacht brengen. Om burgers te informeren en sensibiliseren maken we in eerste instantie gebruik van de communicatiekanalen van Stad Gent. Daarnaast kunnen ook andere kanalen gestimuleerd worden, zoals schoolbezoeken aan de boerderij, eventueel in samenwerking met andere actoren die hierop inzetten.

7. Communiceren, inspireren en begeleiden van landbouwers

Een belangrijke troef die we als lokale overheid in handen hebben is nabijheid en terreinkennis. Meer dan hogere overheden staan we dicht bij de landbouwers op Gents grondgebied. Hierdoor kunnen we functioneren als eerste aanspreekpunt en kunnen we de situatie van specifieke bedrijven ook van

nabij opvolgen. Vanuit die positie kunnen we mee nadenken, oplossingen zoeken, inspireren, ondersteunen, verbindingspersoon zijn voor andere stadsdiensten en doorverwijzen naar bestaande begeleiding en financiële ondersteuning. Ook het met elkaar in contact brengen van stakeholders, zowel landbouwers als andere betrokkenen, om expertise en ervaring uit te wisselen, maakt hier deel van uit. Communiceren, informeren, inspireren en begeleiden van landbouwers zijn dan ook belangrijke instrumenten waar we vanuit Stad Gent op willen inzetten.

8. Onderzoek en monitoring

Om de gerichte acties te kunnen uitwerken en de impact van het gevoerde beleid te kunnen inschatten is het belangrijk om een goed beeld te hebben van de huidige situatie en ook de evolutie van een aantal trends te monitoren. Op basis van de bekomen informatie kunnen indien nodig aangepaste of gerichtere acties geformuleerd worden.

9. Samenwerking met externe organisaties

Om de visie op landbouw te realiseren is het noodzakelijk om samen te werken met andere partners. Landbouw, voeding en open ruimte zijn immers thema's die het grondgebied van Stad Gent overstijgen. Bovendien zijn er raakvlakken met verschillende sectoren zoals natuur, recreatie, onderwijs en zorg. We willen rond deze thema's samenwerkingsverbanden opzetten met buurgemeenten en bovenlokale overheden (Vlaamse Overheid, Provincie Oost-Vlaanderen), bij voorbeeld via het op te starten strategisch project Kouter-Leieland, of deze thema's verder uitwerken in bestaande samenwerkingsverbanden zoals deze die zijn opgericht in functie van de realisatie van de Gentse groenpolen. Deze samenwerking kan ingezet worden om samen acties te doen op het terrein, om af te stemmen over de visie op landbouw en instrumenten die kunnen ingezet worden, om een gebiedsvisie uit te werken voor een gemeente-overschrijdend landbouwgebied en om eventueel gezamenlijk knelpunten aan te kaarten bij hogere overheden.

Naast samenwerking met overheden zijn er ook andere maatschappelijke en private spelers, zoals Algemeen Boerensyndicaat, Bioforum, Boerenbond, VANIER, het Consortium Agroforestry Vlaanderen, Boerennatuur, de Bodemkundige Dienst van België en Natuurpunt, die elk vanuit hun rol kunnen meewerken aan het realiseren van de doelstellingen in deze visie op landbouw. Ook onderzoeksinstituten zoals Ugent en ILVO kunnen een interessante partner zijn.

10. Aankaarten van knelpunten in beleid bij hogere overheden

Stad Gent is maar één actor in het landbouwbeleid. Als lokale overheid hebben we een aantal instrumenten in handen om onze visie op landbouw te realiseren, maar heel wat instrumenten worden bepaald door andere overheden en marktspelers. Het is dus belangrijk om complementair te werken aan het Europese, Vlaamse en Provinciale beleid en samen te werken met partners die mee onze doelstellingen kunnen realiseren. We vinden het daarom belangrijk om onze visie op landbouw kenbaar te maken bij de Vlaamse Overheid en Provincie Oost-Vlaanderen. Zo kunnen we zoeken naar samenwerking en complementariteit. Knelpunten waar we als lokale overheid mee geconfronteerd worden en die we niet zelf in handen hebben, kaarten we aan bij de bevoegde overheid.

Actieprogramma om de visie op landbouw te realiseren

Om de visie op landbouw in Gent te realiseren zal Stad Gent verschillende instrumenten inzetten en acties ondernemen. Met de beschikbare personeelsinzet en middelen kunnen niet alle instrumenten die hierboven vernoemd worden en alle acties die hieraan gekoppeld worden meteen uitgewerkt en opgestart worden. Er moeten dus keuzes gemaakt worden. Op korte termijn koppelt Stad Gent daarom aan de visie een actieprogramma 2023 – 2025. Dit programma maakt duidelijk welke concrete acties prioritair opgestart worden.

Het actieprogramma 2023 – 2025 bestaat uit 14 acties die we als Stad Gent zullen uitvoeren om de visie te concretiseren:

1. Volwaardige afweging landbouw ten opzichte van andere ruimtevragen
2. Strategisch kader voor Gentse OCMW landbouwgronden - Moratorium op verkoop van OCMW landbouwgronden
3. Open oproep landbouwpilootprojecten op pachtvrije OCMW gronden
4. Doorvertaling landbouwvisie in vergunningsverlening en handhaving zonevreemde functiewijzigingen
5. Opname principe korte keten in overheidsopdrachten voor voeding
6. Uitvoering flankerend landbouwbeleid RUP Groen
7. Uittesten van maatregelen ter bestrijding van droogte in het Parkbos
8. Subsidies voor landbouwers van Stad Gent
9. Ondersteuning Gentse boerenmarkten
10. Overheidsopdracht maaien en begrazen diverse percelen in stadseigendom
11. Communiceren en inspireren van landbouwers via verschillende fora
12. Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren
13. Monitoring - vijfjaarlijkse studie Ruimte voor landbouw
14. Toelichting landbouwvisie en aankaarten specifieke knelpunten bij Vlaamse overheid en Provincie Oost-Vlaanderen

De acties worden toegelicht in een apart document “Visie op landbouw - Operationeel plan 2023-2025”.

Toetsingskader voor stimulerend landbouwbeleid

Stad Gent kiest voor een toekomstbestendig stadsgerichte en duurzame landbouwbeleid. Met onze subsidiereglementen voor bijvoorbeeld advies en investeringssteun voor de korte keten en biologische landbouw of bloemenranden geven we daar vandaag ook al een concrete invulling aan. Bij toekomstig beleid en beleidsacties hanteren we de principes van de agro-ecologische landbouw als toetsingskader. Op die manier kunnen we de bedrijven die in deze principes wensen mee te stappen op maat ondersteunen doorheen de transitie, die vaak enkele jaren in beslag neemt. Dit kader vullen we aan met principes die we clusteren onder de noemer maatschappelijke landbouwwaarden, vanwege de relevantie van deze activiteiten voor de stedelijke context van Gent en de meerwaarde van landbouw voor alle Gentenaars die we willen versterken. Dit gaat in concreto over landbouwinitiatieven die inzetten op beleving, educatie, sociale tewerkstelling of zorg. Zo bereiken we ook bedrijven die niet aan alle streefdoelen van het agro-ecologisch model kunnen voldoen, maar toch willen meewerken aan de visie van de Stad.

PRINCIPES AGRO-ECOLOGISCHE LANDBOUW

Agro-ecologie is een streefdoel en gaat uit van een reeks ecologische en sociale principes die de veerkracht en duurzaamheid van voedselsystemen verbeteren. Een agro-ecologisch landbouwsysteem streeft naar:

- Autonomie en weerbaarheid in het businessplan
- Een hechtere band tussen producent en consument
- Een gezonde en levende bodem
- Een gesloten nutriëntencyclus
- Een biodivers landbouwsysteem, inclusief functionele biodiversiteit
- Minder externe inputs zoals pesticiden, kunstmest en fossiele brandstoffen, meer gebruik van lokale hulpbronnen
- Een hechtere samenwerking en kennisdeling tussen onderzoekers en landbouwbedrijven

Agro-ecologie is geen set van criteria of lastenboek zoals je bijvoorbeeld bij biologische landbouw hebt. Een agro-ecologisch voedselsysteem is een streefdoel dat stap voor stap in de praktijk omgezet wordt, rekening houdend met de context waarbinnen voedsel geproduceerd wordt.

PRINCIPES VAN MAATSCHAPPELIJKE LANDBOUWWAARDEN

De Stad Gent vult deze agro-ecologische principes aan met een aantal maatschappelijke landbouwwaarden:

- Landbouwbedrijven die educatie aanbieden, gericht op verschillende leeftijdsgroepen binnen het onderwijs
- Landbouwbedrijven die beleving aanbieden, zoals hoevetoerisme
- Landbouwbedrijven die tewerkstellingskansen bieden voor kwetsbare profielen
- Landbouwbedrijven die een aanbod hebben voor mensen met een zorg- of hulpvraag

f) Visie op landbouw (presentatie - met bijlage voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- 20230214_DO_MPF_operationeel plan acties 2023-2025.pdf

Visie op landbouw in en rond Gent

Operationeel plan acties 2023-2025

2 februari 2023

Entiteit

stadsinterne werkgroep Visie op landbouw

Dienst Economie in samenwerking met Dienst Milieu en Klimaat, Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning, Groendienst, Dienst Vastgoed, sogent, OCMW

Contactpersoon

Eva Kerselaers, Eva Naessens, Lieta Goethijn, Liesbeth De Smet, Joke Charles, Maike De Schoolmeester, David Vereecke, Marieke Maes

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1. Waarom een operationeel plan visie op landbouw in en rond Gent?	2
1.2. Wat staat er in dit plan?	2
2. Visie op landbouw in en rond Gent kort samengevat	2
2.1. Zes beleidsdoelstellingen	3
2.2. Instrumenten om de visie te realiseren	3
3. Korte termijn acties in kader van visie op landbouw	4
1. Volwaardige afweging landbouw ten opzichte van andere ruimtevragen	4
2. Strategisch kader voor Gentse OCMW landbouwgronden - Moratorium op verkoop van OCMW landbouwgronden	8
3. Open oproep landbouwpijlootprojecten op pachtvrije OCMW gronden	9
4. Doorvertaling landbouwvisie in vergunningsverlening en handhaving zonevreemde functiewijzigingen	10
5. Opname principe korte keten in overheidsopdrachten voor voeding	11
6. Uitvoering flankerend landbouwbeleid RUP Groen	12
7. Uittesten van maatregelen ter bestrijding van droogte in het Parkbos	14
8. Subsidies voor landbouwers van Stad Gent	15
9. Ondersteuning Gentse boerenmarkten	16
10. Overheidsopdracht maaien en begrazen diverse percelen in stadseigendom	17
11. Communiceren en inspireren van landbouwers via verschillende fora	18
12. Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren	20
13. Monitoring - vijfjaarlijkse studie Ruimte voor landbouw	21
14. Toelichting landbouwvisie en aankarten specifieke knelpunten bij Vlaamse overheid en Provincie Oost-Vlaanderen	22

1. Inleiding

1.1. Waarom een operationeel plan visie op landbouw in en rond Gent?

Met de visie op landbouw¹ in en rond Gent concretiseert Stad Gent de doelstellingen voor landbouw, waardoor we landbouw een explicietere plaats geven in het beleid en dit ook koppelen aan concrete acties. De visie stelt zes beleidsdoelstellingen voorop en benoemt verschillende instrumenten en acties die we als lokale overheid kunnen inzetten om aan deze doelstellingen bij te dragen. Binnen de klijntlijnen van de beschikbare personeelsinzet en middelen kunnen niet alle instrumenten en alle acties die hieraan gekoppeld zijn meteen uitgewerkt en opgestart worden. Er moeten dus keuzes gemaakt worden. Op korte termijn koppelt Stad Gent daarom een actieprogramma 2023 – 2025 aan de visie. Dit maakt duidelijk welke concrete acties prioritair opgestart worden.

1.2. Wat staat er in dit plan?

Het voorliggende operationeel plan 2023-2025 omschrijft de acties die prioritair opgestart worden in de periode 2023-2025. Elke actie wordt kort omschreven. Er wordt vermeld aan welke doelstelling(en) de actie (voornamelijk) bijdraagt, onder welk type instrument de actie valt, wie de verantwoordelijke dienst is, wie meewerkt en wanneer de actie loopt.

In de volgende paragraaf geven we een korte samenvatting van de gedefinieerde beleidsdoelstellingen en instrumenten in de visie op landbouw in en om Gent. Voor meer uitleg over de doelstellingen en instrumenten verwijzen we de lezer door naar de visie op landbouw in en om Gent.

2. Visie op landbouw in en rond Gent kort samengevat

De visie op landbouw in en rond Gent formuleert een toekomstbeeld van “stadsgerichte en duurzame landbouw” dat we nastreven voor de Gentse landbouw. De transitie naar duurzame en stadsgerichte landbouw wordt geconcretiseerd in zes beleidsdoelstellingen. Om deze te realiseren stellen we een aantal instrumenten voorop die we als lokale overheid in handen hebben om de vooropgestelde transitie te stimuleren. Uiteraard is Stad Gent maar één actor in het landbouwbeleid. De voorgestelde instrumenten moeten gezien worden als complementair aan het Europese, Vlaamse en Provinciale beleid, waarbij het ook de bedoeling is om samen te werken met andere partners die mee de Gentse doelstellingen voor landbouw kunnen realiseren.

We kiezen voor een stimulerend beleid waarbij we in de eerste plaats de landbouwers die vandaag actief zijn in Gent ondersteunen om hun bedrijfsvoering stap voor stap om te vormen naar een duurzaam en stadsgericht landbouwmodel. Tegelijkertijd willen we starters kansen bieden om te experimenteren met innovatieve landbouwmodellen.

¹ De visie op landbouw en het operationeel plan 2023-2025 gelden voor de Gentse landbouw- én tuinbouwsector. Voor de leesbaarheid van het document vatten we beiden samen onder de noemer landbouw.

2.1. Zes beleidsdoelstellingen

Onze visie op landbouw in Gent kan samengevat worden in zes concrete beleidsdoelstellingen:

Beleidsdoelstelling 1. Stad Gent wil de veerkracht, economische rendabiliteit en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren

Beleidsdoelstelling 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten

Beleidsdoelstelling 3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product

Beleidsdoelstelling 4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk

Beleidsdoelstelling 5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat

Beleidsdoelstelling 6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren

2.2. Instrumenten om de visie te realiseren

Om de visie op landbouw in Gent te realiseren zal Stad Gent verschillende instrumenten inzetten en acties ondernemen.

De **instrumenten** die we vanuit Stad Gent willen inzetten zijn:

1. Stedelijk en OCMW-grondenbeleid
2. Doorvertaling landbouwvisie in de plannen en projecten van betrokken stadsdiensten, evenwaardig aan andere beleidskaders
3. Vergunningsverlening binnen de wetgeving ruimtelijke ordening
4. Financiële instrumenten (subsidies voor landbouwers, projectwerking)
5. Opzetten van pilootprojecten (o.a. pilootprojecten op OCMW-landbouwpatrimonium)
6. Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren
7. Communiceren, inspireren en begeleiden van landbouwers
8. Onderzoek en monitoring
9. Samenwerking met externe organisaties
10. Aankaarten van knelpunten in beleid bij hogere overheden

3. Korte termijn acties in kader van visie op landbouw

Om de vooropgestelde visie op landbouw te realiseren plannen we op korte termijn verschillende acties. Een aantal van deze acties lopen reeds, een aantal worden nieuw opgestart. Acties die geen duidelijke eindtermijn hebben blijven ook lopen na 2025. De acties worden geïnitieerd vanuit verschillende betrokken diensten. Soms in samenwerking met externe partners of andere overheidsinstanties.

De **acties** die voorzien worden in de periode 2023-2025 zijn:

1. Volwaardige afweging landbouw ten opzichte van andere ruimtevragen
2. Strategisch kader voor Gentse OCMW landbouwgronden - Moratorium op verkoop van OCMW landbouwgronden
3. Open oproep landbouwpilootprojecten op pachtvrije OCMW gronden
4. Doorvertaling landbouwvisie in vergunningsverlening en handhaving zonevreemde functiewijzigingen
5. Opname principe korte keten in overheidsopdrachten voor voeding
6. Uitvoering flankerend landbouwbeleid RUP Groen
7. Uittesten van maatregelen ter bestrijding van droogte in het Parkbos
8. Subsidies voor landbouwers van Stad Gent
9. Ondersteuning Gentse boerenmarkten
10. Overheidsopdracht maaien en begrazen diverse percelen in stadseigendom
11. Communiceren en inspireren van landbouwers via verschillende fora
12. Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren
13. Monitoring - vijfjaarlijkse studie Ruimte voor landbouw
14. Toelichting landbouwvisie en aankarten specifieke knelpunten bij Vlaamse overheid en Provincie Oost-Vlaanderen

1. Volwaardige afweging landbouw ten opzichte van andere ruimtevragen

Een doorvertaling van de visie op landbouw impliceert dat Stad Gent het belang van een duurzame stadsgerichte landbouw op een volwaardige manier meeneemt in de afweging ten opzichte van andere ruimtevragers en andere belangen. Concreet gebeurt deze afweging van ruimtevragen in zeer uiteenlopende plannen en projecten, zoals een planologische herbestemming, het opmaken van een wijkmobiliteitsplan, het ontwikkelen van een bedrijventerrein of bij bosuitbreidingsprojecten met impact op landbouw. Voor plannen of projecten waar Stad Gent bevoegd is wordt de afweging voorbereid door de verschillende diensten en beslist door het college en/of de gemeenteraad. Voor cases waar een hogere overheid bevoegd is, gebeurt deze afweging bij het opstellen van een gecoördineerd advies vanuit Stad Gent aan de hogere overheid.

Om de gewenste doorvertaling van de landbouwvisie in de afweging van ruimtevragen met impact op landbouw te verzekeren is een stadsintern kader uitgewerkt. Dit kader zal gehanteerd worden naast andere kaders. De essentie van het kader is een cascade van drie

basisprincipes. Deze principes worden nog verder geoperationaliseerd door verschillende situaties te concretiseren (Box 1).

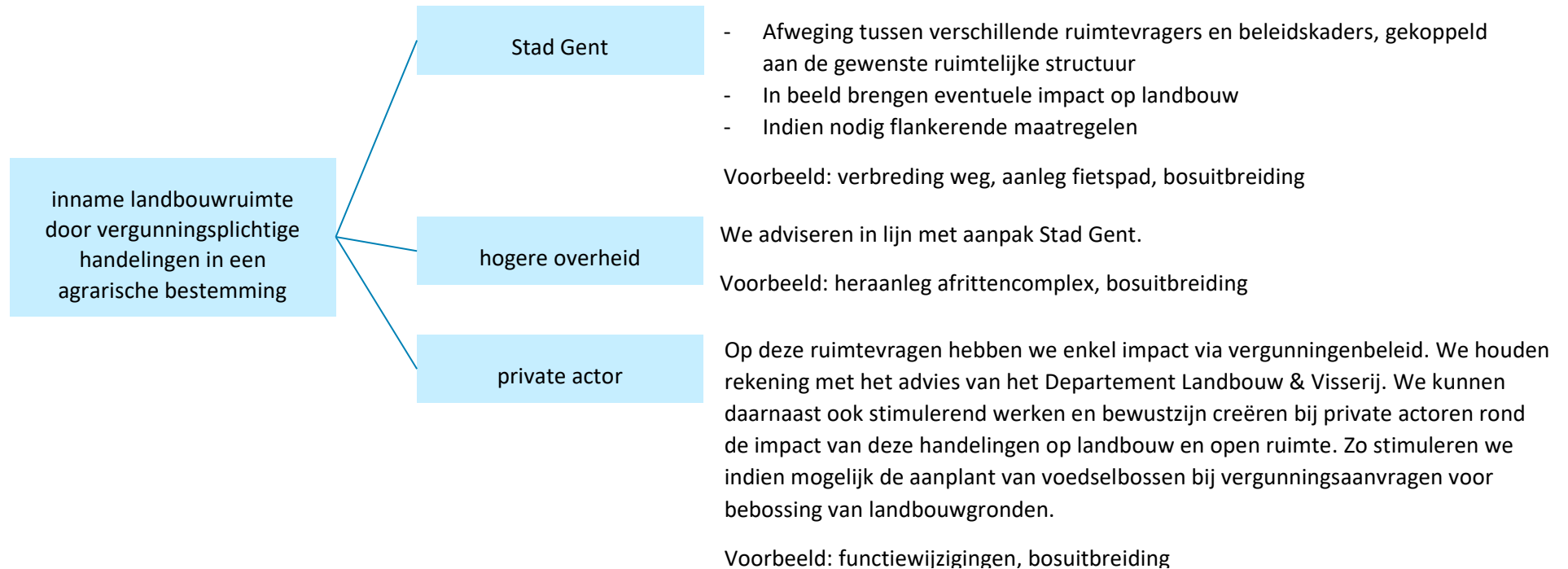
De drie basisprincipes:

- **Volwaardige afweging** Het belang van duurzame en stadsgerichte landbouw wordt op een volwaardige manier meegenomen in de afweging ten opzichte van andere ruimtevragers. We vertrekken hierbij vanuit een ruimtelijke logica.
- **Onderzoek naar impact** Indien herbestemming of inname van planologisch bestemde landbouwgrond onvermijdelijk is, wordt er onderzocht wat de impact is op landbouw en de betrokken landbouwbedrijven.
- **Flankerend beleid** Wanneer professionele actieve landbouwers getroffen worden door de herbestemming of inname van planologisch bestemde landbouwgrond, wordt een flankerend landbouwbeleid voorzien om de impact op de betrokken bedrijven te minimaliseren. Het budget hiervoor dient voorzien te worden door de initiatiefnemer.

De doorvertaling van deze principes verschilt naargelang het type ruimtevraag. We maken daarbij onderscheid naargelang het om een feitelijke inname/impact of planologische herbestemming gaat, een agrarische of niet-agrarische bestemming en om een vergunningsplichtige of niet-vergunningsplichtige handeling. Tenslotte is het ook belangrijk te kijken van wie het initiatief uitgaat: Stad Gent zelf, een hogere overheid of een private eigenaar (zie Box 1).

Type instrument	Doorvertaling landbouwvisie in werking betrokken stadsdiensten en beleidsacties
Actie draagt bij aan doelstelling	2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten
Verantwoordelijke stadsdienst	Dienst Economie + Alle stadsdiensten wanneer ze betrokken zijn bij de afweging van een ruimtevraag of project
Actie in samenwerking met	Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning en alle andere stadsdiensten wanneer ze betrokken zijn bij de afweging van een ruimtevraag of project
Timing	Doorlopende actie

2. Strategisch kader voor Gentse OCMW landbouwgronden - Moratorium op verkoop van OCMW landbouwgronden

Een troef die we als Stad Gent (Groep Gent) in handen hebben zijn de landbouwgronden in eigendom van het Gentse OCMW. Toegang tot grond is een belangrijke hefboom voor het realiseren van de Gentse landbouwvisie, zowel voor de doelstelling om ruimte voor landbouw te vrijwaren als voor het stimuleren van een transitie richting meer duurzame en stadsgerichte landbouw. In de periode 2023 – 2025 worden twee acties voorzien:

- a) **Moratorium op verkoop OCMW landbouwgronden:** Er is een moratorium op de verkoop van landbouwgronden tot het einde van de legislatuur 2020-2024 (zie Nota beheer en verkoop patrimonium OCMW Gent in beheer van sogent voor de periode 2020-2025 en raadsbeslissing 29/11/2022):

De raad voor maatschappelijk welzijn keurt goed het tijdelijk moratorium op verkoop van landbouwgronden zoals bepaald in de nota beheer en verkoop patrimonium OCMW Gent in beheer van sogent voor de periode 2020-2025, goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn op 26 april 2021, te verlengen tot 31 december 2024 met uitzondering van:

- verkopen aan andere (lokale) overheden, overheidsinstanties of andere (semi-) openbare instanties met een maatschappelijk doel voor zover pachtvrij of mits akkoord van de pachthouder;
- verkopen in kader van nutswerken;
- verkopen van restpercelen landbouwgrond bij verkoopdossiers van niet-landbouwgrond in functie van logisch geheel.

Elk verkoopdossier dat afwijkt van het principiële moratorium op de verkoop van landbouwgronden zal grondig gemotiveerd worden.

- b) **Vorbereiden beleidsopties OCMW landbouwgronden:** Stad Gent zal onderzoeken hoe ze de grondpositie van Stad Gent en OCMW Gent kan ingezet worden om de transitie naar een duurzame stadsgerichte landbouw aan te jagen, rekening houdend met de OCMW-patrimoniumstrategie. Mogelijke toekomstige beleidsscenario's worden uitgedacht en voorbereid zodat bij de opmaak van een volgend bestuursakkoord en meerjarenplan geïnformeerde keuzes kunnen gemaakt worden.

Type instrument	Stedelijk grondenbeleid
Actie draagt bij aan doelstelling	2 & 1 tem 6 wanneer de gronden ingezet kunnen worden in lijn met de landbouwvisie 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten

1. Stad Gent wil de veerkracht en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren
3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product
4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur-en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk
5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat
6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren

Verantwoordelijke stadsdienst	Dienst Economie en sogent
Actie in samenwerking met	OCMW, Dienst Vastgoed, Dienst Milieu en Klimaat, Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning, Groendienst
Timing	Lopend tot en met 2024

3. Open oproep landbouwpilootprojecten op pachtvrije OCMW gronden

De grondpositie van de Groep Gent wordt in eerste instantie ingezet als ruilgrond voor de realisatie van het flankerend landbouwbeleid voor RUP Groen (zie actie 6). Daarnaast zullen we via een open oproep ook pachtvrije landbouwgronden in eigendom van Groep Gent beschikbaar stellen als testgronden voor vernieuwende landbouwbedrijfsmodellen. Dit biedt kansen voor nieuwe initiatieven en voor het initiëren van een transitie op bestaande landbouwbedrijven in lijn met de visie op landbouw.

Met deze landbouwpilootprojecten willen we mogelijkheden voor duurzame en stadsgerichte landbouw creëren en uittesten in functie van de visie op landbouw en daaruit leren. De testen dragen zelf bij aan de realisatie van de visie op landbouw. Geleerde lessen kunnen we nog verder in ons regulier beleid toepassen. Bovendien is het de bedoeling dat de testen een voorbeeldfunctie hebben, zodat ook landbouwers de geleerde lessen in hun reguliere bedrijfsvoering opnemen en zo de gewenste transitie waar maken.

Type instrument	Opzetten van pilootprojecten
Actie draagt bij aan doelstelling	2 & 1 tem 6 omdat de gronden ingezet worden in lijn met de landbouwvisie 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten 1. Stad Gent wil de veerkracht en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren 3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product 4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk 5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat 6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren
Verantwoordelijke stadsdienst	Dienst Economie
Actie in samenwerking met	OCMW, sogent, Dienst Vastgoed, Dienst Milieu en Klimaat, Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning, Groendienst
Timing	2023 – 2024

4. Doorvertaling landbouwvisie in vergunningsverlening en handhaving zonevreemde functiewijzigingen

Momenteel wordt er heel wat potentiële landbouwruimte in het agrarisch gebied ingenomen door niet-agrarische functies zoals wonen, tuinen, paardenweides en niet-agrarische economische activiteiten. De bestaande verordenende instrumenten (stedenbouwkundige verordening of RUP) bieden weinig kapstokken om deze evoluties in het agrarisch gebied tegen te gaan omwille van de soepele Vlaamse regelgeving. Stad Gent heeft dus weinig invloed op de mate waarin het agrarisch gebied ook echt voor landbouwactiviteiten gebruikt wordt. Stad Gent engageert zich om de landbouwvisie mee te nemen bij de afweging van de goede ruimtelijke ordening en volgt voor

functiewijzigingen in agrarisch gebied in principe het advies van Departement Landbouw & Visserij. Stad Gent engageert zich om conform het Vlaams juridisch kader functiewijzigingen te beperken en deze steeds af te wegen ten opzichte van de gewenste ontwikkelingen in stedelijke context. Stad Gent blijft ook actief communiceren rond de vergunningsplicht voor een zonevreemde functiewijziging van een landbouwbedrijf naar een woning. Dit lijkt vanzelfsprekend, maar betekent in de praktijk dat Stad Gent een voorlopersrol opneemt ten opzichte van veel andere steden en gemeenten. Net als een brede middenveldscoalitie die in 2021 opriep om het zonevreemd gebruik van agrarisch gebied te stoppen², beschouwen we de aanpak van zonevreemde functiewijzigingen als een belangrijke sleutel om de beschikbare ruimte voor landbouw te helpen vrijwaren. De implementatie van deze vooropgestelde maatregelen is reeds lopend en blijft ook de komende jaren een belangrijke actie.

Type instrument	Vergunningsverlening en wetgeving ruimtelijke ordening
Actie draagt bij aan doelstelling	2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten
Verantwoordelijke stadsdienst	Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning
Actie in samenwerking met	Dienst Economie
Timing	Doorlopende actie

5. Opname principe korte keten in overheidsopdrachten voor voeding

De Stad Gent hecht veel belang aan lokale en duurzame voeding en wil daarom ook zelf het goede voorbeeld geven. We willen dat het aandeel korte keten producten dat aangekocht wordt door de Stad Gent (inclusief stedelijke organisaties zoals scholen) en het OCMW Gent stijgt voor alle voedingscategorieën, zoals zuivel, groenten, fruit en droge voedingswaren. Bij iedere vernieuwing van een overheidsopdracht trachten we daarom een hoger niveau van duurzaamheid te bereiken. Daarbij is het principe van Korte Keten een belangrijk aandachtscriterium. Gezien het volume aan voeding dat door de stedelijke organisaties verbruikt wordt, kan het stedelijk aankoopbeleid niet alleen een voorbeeldfunctie vervullen maar ook een wezenlijk verschil maken voor lokale producenten en hun verkoop via de korte keten. De gewenste doorvertaling van de landbouwvisie in de aanpak van overheidsopdrachten voor voeding wordt omschreven in een stadsintern kader (zie Box 2).

² Brede coalitie roept op om zonevreemd gebruik van agrarisch gebied te stoppen <https://www.vrp.be/post/oproep-tot-actie>

Type instrument	Doorvertaling landbouwvisie in werking betrokken stadsdiensten en beleidsacties
Actie draagt bij aan doelstelling	3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product
Verantwoordelijke stadsdienst	Facilitair Management en Dienst Milieu en Klimaat
Actie in samenwerking met	Dienst Economie
Timing	Doorlopende actie

Box 2 - Stadsintern kader voor principe korte keten in overheidsopdrachten voor voeding

Doel De Stad Gent wil dat het aandeel korte keten producten dat aangekocht wordt door de Stad Gent (inclusief stedelijke organisaties zoals scholen) en het OCMW Gent stijgt voor alle voedingscategorieën, zoals zuivel, groenten, fruit en droge voedingswaren.

Principes

- De Stad Gent neemt het principe van korte keten mee in overheidsopdrachten voor voeding. Bij iedere vernieuwing van een overheidsopdracht trachten we een hoger niveau van duurzaamheid te bereiken.
- De Stad Gent engageert zich daarom ook om, in zoverre het in haar mogelijkheden ligt, de bestaande drempels in het aankoopbeleid die verhinderen om aan te kunnen kopen uit de korte keten weg te werken.
- De Stad Gent onderzoekt hoe ze B2B-platformen zoals Vanier kan ondersteunen om een kwalitatief aanbod te voorzien. B2B-platformen zijn immers een essentiële schakel voor het integreren van korte keten in overheidsopdrachten.
- De Stad Gent onderzoekt of er mogelijkheden zijn om mogelijke projecten op OCMW-gronden te koppelen aan overheidsopdrachten. (zie "Actie 2. Strategisch kader voor Gentse OCMW landbouwgronden").

6. Uitvoering flankerend landbouwbeleid RUP Groen

Met het thematisch RUP Groen heeft Stad Gent ervoor gekozen om bestaande groengebieden in Gent planologisch te beschermen en nieuwe ontwikkelingen als bosuitbreiding, natuurontwikkeling of parken mogelijk te maken. Een groot deel van de nieuw te ontwikkelen natuur- en bosgebieden is momenteel nog in (al dan niet professioneel) landbouwgebruik. De realisatie van dit project zal er dus toe leiden dat de oppervlakte landbouwgebruik in Gent achteruit zal gaan. Stad Gent heeft daarom een flankerend landbouwbeleid uitgewerkt, zodat de impact van RUP Groen op de

landbouwbedrijfsvoering verminderd wordt. De principes van het flankerend landbouwbeleid voor RUP Groen zijn omschreven in de nota Flankerend landbouwbeleid – maatregelen om de impact op landbouw te verzachten, die deel uitmaakt van RUP 169 Groen. De flankerende maatregelen die Stad Gent inzet in het kader van het flankerend landbouwbeleid voor RUP Groen zijn:

- gefaseerde aankoop,
- gefaseerde uitvoering,
- het aanbieden van vervanggrond voor getroffen landbouwers in hoofdberoep ter vervanging van de verloren percelen. Voor deze vervanggronden wordt geput uit de pachtvrije gronden van Groep Gent,
- natuurbeheer door getroffen landbouwer.

Naast deze uitgewerkte flankerende maatregelen is de Stad ook bereid mee te denken en te begeleiden bij het nemen van bijkomende maatregelen die een duurzame verderzetting van de bedrijven verzekeren, specifiek voor de bedrijven waar het RUP Groen een extra grote impact heeft op de bedrijfsvoering.

Een pilotproject dat ook voortvloeit uit de uitvoering van het flankerend beleid RUP Groen is de overeenkomst die wordt afgesloten voor natuurinclusief landbouwgebruik in de Assels (deelgebied Assels in RUP Groen). Hier worden op vrijwillige basis natuurgerichte maatregelen uitgetest op gronden in private eigendom die nog in gebruik zijn voor professionele landbouw.

De implementatie van deze vooropgestelde maatregelen is reeds lopend en blijft ook de komende jaren een belangrijke actie.

Type instrument	Doorvertaling landbouwvisie in werking betrokken stadsdiensten en beleidsacties
Actie draagt bij aan doelstelling	1, 2 & 4 1. Stad Gent wil de veerkracht en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten 4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk
Verantwoordelijke stadsdienst	Groendienst en Dienst Economie
Actie in samenwerking met	Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning, Dienst Vastgoed, sogent, OCMW

Timing Opgestart bij goedkeuring RUP Groen in 2021, doorlopende actie

7. Uittesten van maatregelen ter bestrijding van droogte in het Parkbos

Droogte vormt sinds een aantal jaren een belangrijke uitdaging. De gevolgen van de opeenvolgende droge zomers zijn nu al goed voelbaar, ook voor de landbouw en natuur in het Parkbos. Daarom wordt in het Parkbos een pilootproject opgestart dat als doel heeft om concrete maatregelen die de droogte in het natuur- en landbouwgebied van het Parkbos kunnen tegengaan, op het terrein uit te voeren. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met verschillende partners, zoals de landbouwers die gronden gebruiken binnen het Parkbos en het Agentschap Natuur en Bos. Concrete ingrepen zijn in eerste instantie het plaatsen van (regelbare) stuwtejes in perceelsgrachten. Daarnaast zal ook onderzocht en uitgetest worden welke bijkomende maatregelen toepasbaar zijn, zeker voor gebieden waar weinig of geen perceelsgrachten aanwezig zijn waarin stuwtejes geplaatst kunnen worden. Hierbij zal bijvoorbeeld ook aandacht zijn voor maatregelen die focussen op het herstel van de bodembiologie en sponswerking van de bodem, wat goed is voor de weerbaarheid van de bodem tegen droogte en wateroverlast en tegelijk goed voor de productiviteit. Koolstofopslag draagt bovendien ook bij aan klimaatmitigatie.

De maatregelen zullen uitgetest worden en de impact gemonitord gedurende de projectperiode die loopt van oktober 2022 tot eind 2025. De geleerde lessen zullen gebruikt worden om ook elders in (en rond) Gent maatregelen te nemen/te stimuleren die de impact van droogte verminderen.

Type instrument opzetten van pilootprojecten / communiceren, inspireren en begeleiden van landbouwers / financieel / samenwerking met externe organisaties

Actie draagt bij aan doelstelling 5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat

Verantwoordelijke stadsdienst Dienst Milieu en Klimaat

Actie in samenwerking met Projectcoördinator Parkbos coördineert deze actie, in samenwerking met Dienst Milieu en Klimaat, Dienst Economie, Groendienst, Provincie Oost-Vlaanderen, ANB, Boerenatuur en landbouwers in het Parkbos

Timing Eind 2022 - 2025

8. Subsidies voor landbouwers van Stad Gent

Stad Gent heeft een aantal subsidiereglementen die bijdragen aan de realisatie van uiteenlopende doelstellingen van de Gentse visie op landbouw. Het gaat om de volgende reglementen:

➤ **Projectoproep Voedselraad**

De Gentse voedselraad Gent en Garde lanceert elk jaar een projectoproep voor projecten die inzetten op een toekomstgericht en duurzaam voedselsysteem met minder verspilling, meer gebruik van lokale producten en betere toegang tot eerlijke en duurzame voeding. Ook landbouwers kunnen een voorstel indienen binnen deze oproep.

* Actie draagt bij aan doelstelling 3 *

* Actie getrokken door Dienst Milieu en Klimaat in samenwerking met Dienst Economie*

➤ **Subsidie korte keten en biologische landbouw**

Stad Gent stelt subsidies beschikbaar aan Gentse landbouwers voor omschakeling naar of uitbreiding van korte keten en/of biologische landbouw. Er is steun voor adviesverlening over de mogelijkheden van korte keten en/of biologische landbouw op het landbouwbedrijf. Daarnaast is er ook steun voor investeringen die nodig zijn om korte keten en/of biologische landbouw uit te bouwen.

* Actie draagt bij aan doelstelling 3, 4 & 5 *

* Actie getrokken door Dienst Economie in samenwerking met Dienst Milieu en Klimaat*

➤ **Subsidie bloemenranden**

Bloemenranden zorgen voor een aantrekkelijk landschap en een hogere biodiversiteit in het agrarisch gebied. Ze zijn dus goed voor bewoners, fietsers, wandelaars én voor insecten en akkervogels. Om de aanwezigheid van bloemenranden op landbouwpercelen te stimuleren, kunnen land- en tuinbouwer subsidies aanvragen voor de aanleg en het onderhoud van bloemenranden. Er is steun voor de aanleg van éénjarige of meerjarige bloemenranden op percelen akkerland op het Gentse grondgebied.

* Actie draagt bij aan doelstelling 4 *

* Actie getrokken door Dienst Economie in samenwerking met Groendienst *

➤ **Starterscontract**

Gentse starters of herstarters, die minder dan 2 jaar voltijds actief zijn, kunnen gebruik maken van het starterscontract. Ook startende landbouwers kunnen van deze subsidie gebruik maken voor investeringen in de onderneming, kosten voor professioneel advies en begeleiding of inschrijvingsgelden van cursussen en opleidingen.

* Actie draagt bij aan doelstelling 1 en 3 tem 6 wanneer het budget ingezet wordt in functie van transitie naar duurzame en stadsgerichte landbouw*

* Actie getrokken door Dienst Economie *

➤ **Energiecoach**

Energiecoaching adviseert en begeleidt zowel bedrijven als organisaties om stappen te zetten naar klimaatneutraliteit en sterker in te zetten op hernieuwbare energie. Het bestaande aanbod van Energiecoaching vanuit Stad Gent is uitgebreid naar de landbouwsector.

* Actie draagt bij aan doelstelling 5 *

* Actie getrokken door Dienst Milieu en Klimaat in samenwerking met Dienst Economie*

Deze bestaande reglementen worden verder geïmplementeerd. Er wordt ook onderzocht of ze kunnen aangepast worden om nog meer in lijn te komen met de visie op landbouw in en rond Gent.

Type instrument	financieel
Actie draagt bij aan doelstelling	1, 3, 4, 5 & 6 1. Stad Gent wil de veerkracht en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren 3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product 4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk 5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat 6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren
Verantwoordelijke dienst	Dienst Economie
Actie in samenwerking met	Dienst Milieu en Klimaat, Groendienst
Timing	Doorlopende actie

9. Ondersteuning Gentse boerenmarkten

De Gentse boerenmarkten zijn al jaren een plek waar lokale producten hun weg vinden naar de Gentenaars. Ze vormen een sleutel in de opschaling van een duurzame korte

keten. Het rechtstreekse contact tussen consument en producent zorgt voor vertrouwen tussen producent en consument en toont consumenten wie hun voedsel produceert. De producent bepaalt bovendien zelf de prijs en productiemethoden, waardoor die een eerlijke prijs krijgt voor de producten.

De nieuwe concessieovereenkomst die in 2022 werd afgesloten tussen de Stad Gent en de vzw Van Boer tot Bord zorgt voor duidelijke regels en uniformiteit op de Gentse boerenmarkten. Zo garanderen we de bezoekers een aanbod van korte keten producten en blijft het economisch haalbaar voor de landbouwers.

De Stad ondersteunt de werking van de vzw Van Boer tot Bord met een jaarlijks budget. Via regelmatig overleg bekijken we ook welke concrete ondersteuning de Stad bijkomend kan bieden voor bijvoorbeeld marketing en toeleiden van lokale producenten naar de boerenmarkten.

Type instrument	Financieel / samenwerking met externe organisaties
Actie draagt bij aan doelstelling	3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product
Verantwoordelijke stadsdienst	Dienst Feesten en Ambulante Handel
Actie in samenwerking met	Dienst Economie, Dienst Milieu en Klimaat
Timing	Doorlopende actie sinds goedkeuring nieuwe concessieovereenkomst in 2022

10. Overheidsopdracht maaien en begrazen diverse percelen in stadseigendom

Stad Gent lanceert in 2023 een nieuwe overheidsopdracht voor het beheer van diverse graslanden op het openbaar domein van Stad Gent voor een periode van vier jaar. Binnen deze opdracht worden drie vormen van beheer onderscheiden nl. hooilandbeheer, hooiweidebeheer en begrazingsbeheer. Op die manier zal in totaal 81 ha natuur, verspreid over 7 loten, beheerd worden door landbouwers. In het verleden werd voor verschillende gebieden reeds samengewerkt met landbouwers, nu wordt deze opdracht uitgebreid.

We willen de positieve impact van landbouw vergroten door de mogelijkheden om samen te werken met landbouwers in natuurbeheer verder te zetten en te versterken. Bij de toewijzing van de loten wordt rekening gehouden met de visie van de kandidaten op duurzame en stadsgerichte landbouw, de mate waarin dit reeds wordt toegepast op het bedrijf en de hefboomfunctie die het graslandbeheer kan hebben voor de transitie van het bedrijf.

Type instrument	Stedelijk grondenbeleid
Actie draagt bij aan doelstelling	4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van meer landbouwinclusieve natuur
Verantwoordelijke dienst	Groendienst
Actie in samenwerking met	Dienst Economie
Timing	2023 – 2026

11. Communiceren en inspireren van landbouwers via verschillende fora

Een belangrijke troef die we als lokale overheid in handen hebben is nabijheid en terreinkennis. Meer dan andere overheden staan we dicht bij de landbouwers op Gents grondgebied. Hierdoor kunnen we functioneren als eerste aanspreekpunt en kunnen we de situatie van specifieke bedrijven ook van nabij opvolgen. Vanuit die positie kunnen we mee nadenken, oplossingen zoeken, inspireren, ondersteunen, verbindingspersoon zijn voor andere stadsdiensten en doorverwijzen naar bestaande begeleiding en financiële ondersteuning. Communiceren, informeren en inspireren van landbouwers is dan ook een belangrijk instrument waar we vanuit Stad Gent op willen inzetten. Ook het verzekeren van participatie van landbouwers in plannen en processen met een impact op landbouw is onderdeel van deze actie.

In eerste instantie doen we dit via:

- a) **Landbouwsectoroverleg:** Tijdens deze informele overlegmomenten wordt informatie van Stad Gent gedeeld die landbouwers aanbelangt, kunnen landbouwers vragen stellen en voorstellen doen. Wanneer er binnen de werking van Stad Gent specifieke plannen of processen zijn met een grote impact op landbouwers, worden samen met de betrokken dienst en de Dienst Participatie ad hoc overlegmomenten georganiseerd met de betrokken landbouwers. We gebruiken het landbouwsectoroverleg ook om landbouwers te informeren en inspireren rond specifieke thema's, bijvoorbeeld door sprekers uit te nodigen, landbouwers met een inspirerend verhaal aan het woord te laten of gewoon uitwisseling tussen landbouwers te stimuleren. We streven er naar om het overleg op inspirerende locaties / landbouwbedrijven te laten doorgaan.
- b) **Nieuwsbrief voor landbouwers:** Om gerichte informatie over overlegmomenten, subsidies, studiedagen, vaststellen schade zoals droogteschade, ... te delen met de landbouwers wordt een digitale nieuwsbrief aan landbouwers verstuurd.
- c) **Loketfunctie OOG:** Op meer individueel niveau willen we ook een aanspreekpunt zijn voor landbouwers. Het Ondersteuningspunt Ondernemers Gent (het OOG) is er daarom ook voor landbouwers. Ze kunnen er terecht met vragen over subsidies, vergunningen, aangifte van schade door extreme

weersomstandigheden, ... Het OOG beantwoordt samen met de landbouwmedewerker de vragen of verwijst door naar de juiste contactpersoon.

- d) Webpagina met overzicht aanbod voor landbouwers:** We bundelen alle stadsgelinkte informatie voor landbouwers op één webpagina op de website van Stad Gent. Zo zorgen we ervoor dat landbouwers vlot hun weg vinden in het aanbod van de Stad.
- e) Experimenteren met multidisciplinaire begeleiding van landbouwbedrijven:** Multidisciplinaire bedrijfsbegeleiding om landbouwbedrijven te ondersteunen doorheen hun transitietraject, van bij de keuze voor een bepaalde transitie tot en met de uitvoering van het gekozen traject, lijkt een knelpunt in het huidige aanbod voor landbouwbedrijfsbegeleiding in Vlaanderen, dat vooral inzet op korte ondersteuningsmomenten rond een specifiek thema (vb. energie- en watergebruik, omschakeling naar biologische landbouw, inzetten op korte keten). We willen hierover in overleg gaan met Vlaanderen (zie verder) en op stadsniveau alvast experimenten opstarten waarin deze multidisciplinaire begeleiding aangeboden wordt aan landbouwbedrijven die een transitie richting duurzame en stadsgerichte landbouw willen realiseren op hun bedrijf.

Naast deze specifieke acties zijn er uiteraard nog organen zoals de **Gecoro** en de **Gentse Voedselraad** waar ook landbouwers en landbouworganisaties vertegenwoordigd zijn en die gebruikt worden om landbouwers te laten participeren en informeren.

Type instrument	Communiceren, inspireren en begeleiden van landbouwers
Actie draagt bij aan doelstelling	1 tem 6 1. Stad Gent wil de veerkracht en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten 3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product 4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk 5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat 6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren

Verantwoordelijke dienst	Dienst Economie
Actie in samenwerking met	Dienst Milieu en Klimaat
Timing	Doorlopende actie

12. Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren

In de Gentse visie op landbouw speelt de maatschappelijke meerwaarde van landbouw een belangrijke rol. We willen deze meerwaarde verhogen én meer onder de aandacht brengen. We doen dit in eerste instantie met de volgende acties:

a) Communicatie naar burgers

Stad Gent zet haar communicatiekanalen in om de meerwaarde van Gentse landbouw meer bekend te maken bij de burgers. In het kader van de Gentse voedselstrategie Gent en Garde en de Gentse Voedselraad worden bijvoorbeeld al communicatiekanalen ingezet om de korte keten-ondernemers en de stadsgerichte landbouw en landbouwproducten bekend te maken bij consumenten, cateraars, foodmakers, handel, horeca en andere voedselafnemers. Ook de werking van PuurGent en van de Gentse culinaire raad sluiten aan bij deze doelstelling.

b) Infoborden landbouwers in het Parkbos

Het Parkbos is intussen een gevestigde waarde in en rond Gent. Binnen de contouren van het Parkbos zijn nog verschillende landbouwers actief. We maken deze bedrijven en hun aanbod meer zichtbaar door aan landbouwbedrijven infoborden te zetten.

Type instrument	Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren

Actie draagt bij aan doelstelling 1, 2 en 6

1. Stad Gent wil de veerkracht en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren
2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten
6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren

Verantwoordelijke stadsdienst	Dienst Economie

Actie in samenwerking met	Projectcoördinator Parkbos coördineert deze actie , in samenwerking met Dienst Economie, Groendienst en andere Parkbospartners

Timing	Doorlopende actie (realisatie borden in 2023)

13. Monitoring - vijfjaarlijkse studie Ruimte voor landbouw

Om de impact van het gevoerde beleid te kunnen inschatten is het belangrijk om een goed beeld te hebben van de huidige situatie en ook de evolutie van een aantal trends te monitoren. Op basis van de bekomen informatie kunnen indien nodig aangepaste of gerichtere acties geformuleerd worden.

Enkele concrete voorbeelden van wat relevant is om te monitoren zijn het aantal en type landbouwbedrijven in Gent, de ruimte voor landbouw (bestemde landbouwoppervlakte en gebruikte landbouwoppervlakte), de landbouwoppervlakte waar droogtemaatregelen toegepast worden (in eerste instantie binnen focusgebied Parkbos), de volumes korte keten producten die via een overheidsopdracht voeding worden afgenomen van lokale producenten, het aantal bedrijven die via de korte keten verkopen / biologisch gecertificeerd zijn / educatie en beleving aanbieden, het gemiddelde percentage veevoeder dat op het eigen bedrijf (of lokaal) geteeld wordt, de oppervlakte eiwitrijke gewassen voor dierlijke en voor humane consumptie, het areaal natuurgebied dat in samenwerking met landbouwers beheerd wordt, ...

In 2020 werden door IdeaConsult data verzameld over de economische ruimtevraag van de Gentse landbouw, met onder andere cijfers over het aantal en type landbouwbedrijven in Gent, de ruimte voor landbouw (bestemde landbouwoppervlakte en gebruikte landbouwoppervlakte) en het aantal bedrijven die via de korte keten verkopen / biologisch gecertificeerd zijn / hoevetoerisme aanbieden. Ook de evolutie van nieuwe (beroepsmatige) landbouwinitiatieven in Gent en directe omgeving werd in beeld gebracht. Deze data vormen een waardevolle bron voor verdere monitoring.

Type instrument	Onderzoek en monitoring

Actie draagt bij aan doelstelling	1 tem 6
	1. Stad Gent wil de veerkracht en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten

	3. Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product 4. Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers, waar mogelijk 5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het klimaat 6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren
Verantwoordelijke stadsdienst	Dienst Economie
Actie in samenwerking met	Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning, Dienst Milieu en Klimaat, Groendienst
Timing	2020 Studie economische ruimtevrage landbouw 2025 Volgende monitoringsmoment

14. Toelichting landbouwvisie en aankaarten specifieke knelpunten bij Vlaamse overheid en Provincie Oost-Vlaanderen

Stad Gent is maar één actor in het landbouwbeleid. Als lokale overheid hebben we een aantal instrumenten in handen om onze visie op landbouw te realiseren, maar heel wat instrumenten worden bepaald door andere overheden en marktspelers. Zowel de Vlaamse Overheid als Provincie Oost-Vlaanderen lanceerden recent een voedselstrategie waar ook landbouwproductie een deel van uitmaakt. Het is dus belangrijk om complementair te werken aan het Europese, Vlaamse en Provinciale beleid en samen te werken met partners die mee onze doelstellingen kunnen realiseren. We vinden het daarom belangrijk om onze visie op landbouw kenbaar te maken bij de Vlaamse Overheid en Provincie Oost-Vlaanderen. Zo kunnen we zoeken naar samenwerking en complementariteit.

Er zijn een aantal knelpunten waar we als lokale overheid mee geconfronteerd worden en die we niet zelf in handen hebben. Deze kaarten we ook aan bij de bevoegde overheid.

Concreet gaan we voor het volgende thema het gesprek aan met Provincie Oost-Vlaanderen:

- **Stadsregionale samenwerking:** We pleiten bij de Provincie Oost-Vlaanderen voor het organiseren en ondersteunen van een gemeentegrensoverschrijdend overleg in functie van de thema's landbouw, voeding en open ruimte rond Gent.

Voor de volgende thema's gaan we het gesprek aan met de Vlaamse overheid:

- **Volwaardige afweging landbouw ten opzichte van andere ruimtevragen en flankerend landbouwbeleid:** Net zoals we dit op Gents niveau doen, vragen we aan de Vlaamse overheid om het belang van een duurzame stadsgerichte landbouw op een volwaardige manier mee te nemen in de afweging ten opzichte van andere ruimtevragers. Wanneer herbestemming of inname van landbouwruimte onvermijdelijk is, vragen we om de impact op landbouw steeds in beeld te brengen (bv. via een landbouwimpactstudie of landbouweffectrapport) en indien nodig een flankerend landbouwbeleid te voorzien om de impact op de betrokken bedrijven te minimaliseren.
- **Beschikbare informatie over landbouwbedrijven:** Lokale besturen hebben slechts zeer beperkte informatie over de landbouwactiviteiten op hun grondgebied. Hierdoor is het moeilijk om een beeld te krijgen van de eventuele impact van een planningsproces of project op de aanwezige landbouwbedrijven, waardoor deze informatie ook niet meegenomen kan worden in beslissingsprocessen. Ook voor positieve acties zoals waterbeheer van percelen, aanplanten van kleine landschapselementen of bloemenranden zou het een meerwaarde zijn om informatie te hebben over welke landbouwers de gebruikers zijn in een bepaald gebied. Stad Gent maakt al deel uit van het piloottraject van het Departement Landbouw & Visserij om lokale besturen meer toegang te geven tot informatie over het landbouwgebruik op hun grondgebruik. We vragen dat hier maximaal informatie toegankelijk gemaakt wordt voor lokale besturen.
- **Zonevreemde functiewijzigingen:** De wetgeving ruimtelijke ordening is een belangrijk instrument dat de beschikbare landbouwruimte sterk bepaalt. Als lokaal bestuur hebben we weinig invloed op de mate waarin het agrarisch gebied ook echt voor landbouwactiviteiten gebruikt wordt. De ongewenste evoluties van niet-agrarisch ruimtegebruik in het agrarisch gebied werden in 2015 al aangekaart ten tijde van de opmaak van Ruimte voor Gent 2030 en de ruimtelijke visie op landbouw die hieraan gekoppeld werd. Intussen is er weliswaar veel meer maatschappelijke en politieke aandacht voor de problematiek van ongewenste zonevreemde functiewijzigingen en de impact die dit heeft op de beschikbaarheid van ruimte voor landbouw en op de kwaliteitsvolle inrichting van de open ruimte. Deze toegenomen aandacht heeft echter nog niet geleid tot nieuwe of aangepaste wetgeving. Er wordt wel actief naar oplossingen gezocht en geëxperimenteerd. Stad Gent zal op Vlaams niveau pleiten voor betere instrumenten ter bescherming van het agrarisch gebied.
- **Multidisciplinaire adviesverlening op maat:** We stellen vast dat subsidies voor een multidisciplinaire en intensieve begeleiding op maat voor een duurzame heroriëntering richting stadsgerichte landbouw ontbreken in het subsidielandschap. Er bestaan wel verschillende vormen van ondersteuning voor adviesverlening, maar deze zijn steeds gericht op specifieke deelaspecten (korte keten, biologische landbouw, waterverbruik, ...) en bieden geen ondersteuning om het totaalplaatje voor een bedrijf in beeld te brengen én te realiseren. We vragen daarom aan de Vlaamse overheid om in het aanbod van ondersteuning voor landbouwers een meer multidisciplinaire adviesverlening op maat te voorzien. Deze adviesverlening zou landbouwers moeten ondersteunen bij de afweging

tussen verschillende keuzemogelijkheden in de transitie voor hun bedrijf én hen verder begeleiden bij de realisatie van een gekozen transitiepad. In het nieuwe GLB zijn hier al aangepaste maatregelen rond voorzien. Stad Gent experimenteert op lokaal niveau al met deze aanpak, wat hopelijk inzichten oplevert die kunnen uitgewisseld worden met de Vlaamse Overheid en zo meer algemeen toegepast kunnen worden.

- **Pachtwetgeving:** De pachtwetgeving beïnvloedt de mogelijkheden om OCMW gronden in te zetten voor landbouwbeleid. Door de strikte criteria die gehanteerd worden in de pachtwetgeving is het moeilijk om een actief landbouwbeleid te combineren met het verpachten van OCMW gronden. Dit bemoeilijkt het koppelen van een verdienmodel aan het lokaal grondenbeleid, waardoor lokale besturen vaker geneigd zijn hun gronden te verkopen. Dit willen we vanuit Stad Gent (Groep Gent) aankaarten op Vlaams niveau.
Een ander aspect van de pachtwetgeving waarrond we signalen opvangen op het terrein is dat deze wetgeving zo strikt is, dat ook private eigenaars nog weinig geneigd zijn om hun gronden te verpachten aan landbouwers. Bovendien houden gepensioneerde landbouwers vaak hun pacht aan, al dan niet met een onderpacht aan een jongere landbouwer. Landbouwers hebben hierdoor nog minder toegang tot landbouwruimte of gaan onzekere gebruiksovereenkomsten aan die tot onzekerheid in de bedrijfsvoering leiden. Dit speelt bovendien ook een rol in toegang tot het flankerend landbouwbeleid bij inname van landbouwgrond waar vaak enkel officiële pachters recht hebben op flankerend maatregelen. Ook dit willen we vanuit Stad Gent aankaarten in het kader van de hervorming van de pachtwetgeving.
- **Publiek grondenbeleid voor landbouw:** Publieke landbouwgronden kunnen een hefboom zijn voor de realisatie van een landbouwvisie. Er zijn op dit moment weinig overheidsinitiatieven die een grondenbeleid voeren met publieke landbouwgronden. We pleiten vanuit Stad Gent voor een debat over publieke gronden waarbij bekeken wordt welke rol de verschillende overheidsniveaus hierin kunnen spelen. Ook de rol van maatschappelijke organisaties kan deel uitmaken van dit debat.

Type instrument	Aankaarten van knelpunten in beleid bij hogere overheden
Actie draagt bij aan doelstelling	1 en 2 1. Stad Gent wil de veerkracht en het welbevinden van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren 2. Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten
Verantwoordelijke dienst	Dienst Economie

Actie in samenwerking met	Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning
Timing	2023

f) Visie op landbouw (presentatie - met bijlage voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- 20230214_DO_MPF_presentatie_visie op landbouw.pdf

Visie op landbouw in en rond Gent

**Toelichting Commissie MPF
14/02/2023**

**Eva Kerselaers
Dienst Economie**

Terugblik opstart – presentatie commissie 10/2/'22

Doelstelling landbouw 2022

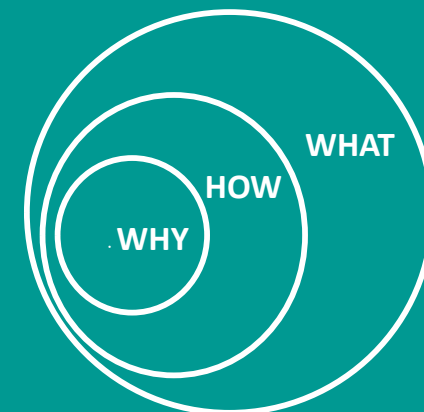
1. Visie op landbouw
2. Visie op OCMW gronden voor landbouw

➔ Concretiseren, beiden geïntegreerd aanpakken

Waarom? - kencijfers uitgangssituatie

Hoe? - plan van aanpak

Wat? – toelichting visie

Stand van zaken en volgende stappen

1. Visie op landbouw

“Visie op landbouw in en rond Gent”

“Operationeel plan met acties 2023-2025”

- Feedbackronde stakeholders
- Aanpassingen op basis van feedback
- College – commissie – gemeenteraad mei

2. Visie op OCMW gronden voor landbouw

- Verlenging tijdelijk moratorium op verkoop van OCMW landbouwgronden (gemeenteraad 29/11/2022)

Visie op landbouw in en rond Gent

- Waarom een Gentse visie op landbouw?
- Streefbeeld Gentse landbouw
- Missie vertaald in zes beleidsdoelstellingen
- Instrumenten om de visie te realiseren

Operationeel plan 2023-2025

- Korte termijn acties

Waarom maakt Gent een stedelijke landbouwvisie?

Gentse voedselstrategie Gent en Garde

- duurzaam en lokaal geproduceerd voedsel als eerste strategische doelstelling

Nood aan een Gentse landbouwvisie

die doelstellingen voor landbouw expliciteert

die een kader biedt naast bestaande kaders voor ruimtelijke ordening, groen, klimaat, economie, wonen, ...

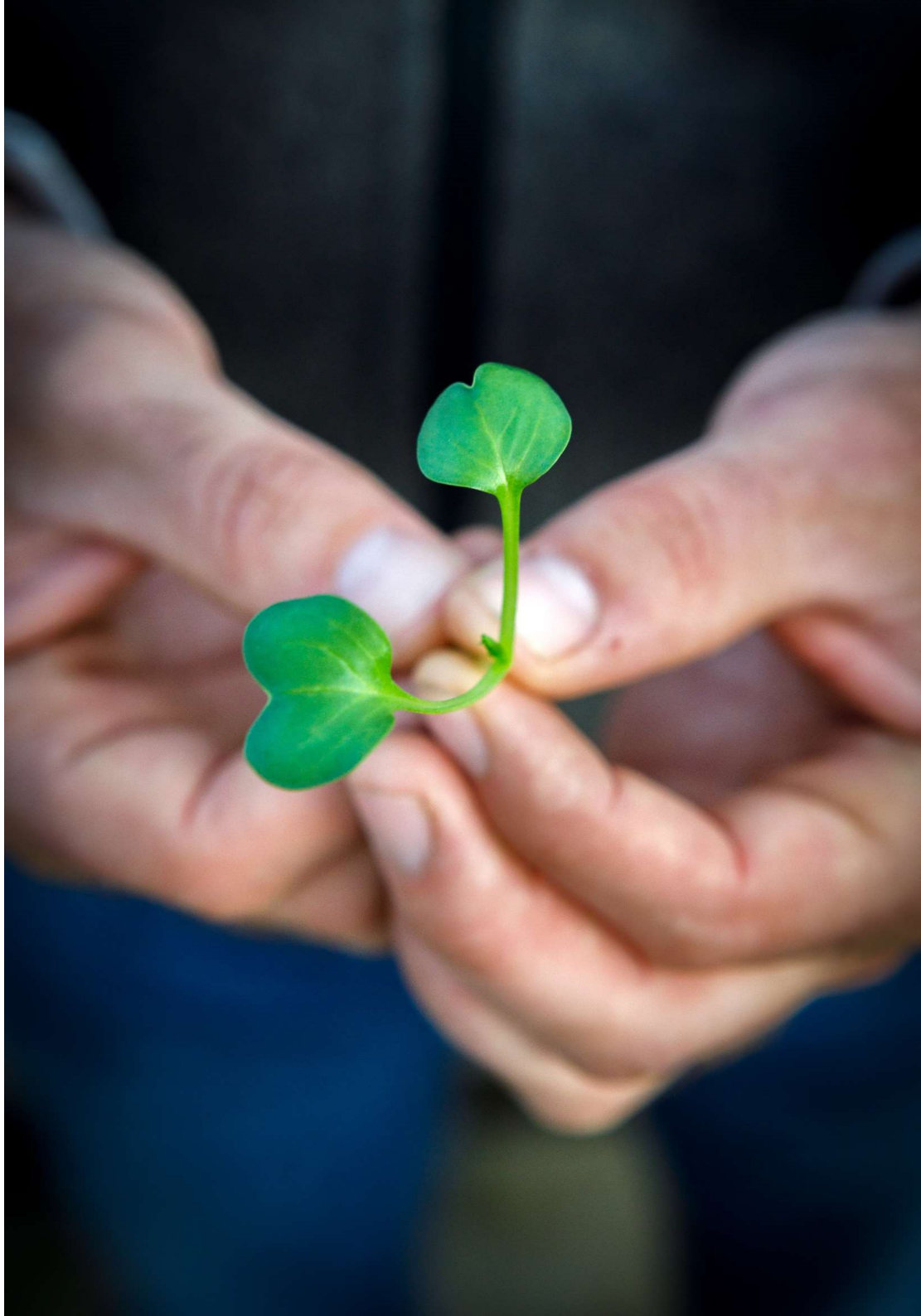
die concrete acties vooropstelt om de visie te realiseren

STREEFBEELD – Stad Gent kiest voor een professionele, duurzame en stadsgerichte landbouw

agro-
ecologie

+

- Landbouwbedrijven in Gent zijn economisch rendabel, veerkrachtig en hebben toekomstperspectief
- Landbouwers krijgen een eerlijke prijs voor een eerlijk product en krijgen waardering voor hun werk
- Door korteketenlandbouw te stimuleren ontstaat er opnieuw verbinding tussen producent en consument
- Gentse landbouwers dragen bij aan een lokaal duurzaam, gezond en betaalbaar voedingssysteem
- Gentse landbouw en natuur versterken elkaar zoveel mogelijk en zorgen voor een aantrekkelijk landschap
- Gentse landbouw is klimaatrobuust en levert hierdoor een positieve bijdrage aan milieu, samenleving en klimaat
- Landbouwers zijn deel van het innovatieve ecosysteem rond voeding

TWEE SPOREN

Ambitieuze doelen
vooropstellen
én ook tussenstappen

Innovatieve projecten die
bakens verzetten én kleinere
gerichte acties met ruime
toepassing

STIMULERENDE AANPAK

We willen iedereen mee aan
boord

Geen verhaal van moeten en
verplichten, maar van
stimuleren, samen zoeken en
stappen zetten

Vertaald in zes beleidsdoelstellingen

1. Stad Gent wil de VEERKRACHT, ECONOMISCHE RENDABILITEIT en het WELBEVINDEN van (Gentse) landbouwbedrijven versterken en verbeteren
2. Stad Gent wil maximaal KWALITEITSVOLLE LANDBOUWRUIMTE vrijwaren voor professionele duurzame en stadsgerichte landbouwactiviteiten
3. Stad Gent stimuleert een KORTE EN DUURZAME VOEDSELKETEN, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product
4. Stad Gent moedigt NATUURINCLUSIEVE LANDBOUW aan en maakt werk van NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER MET LANDBOUWERS, waar mogelijk
5. Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het KLIMAAT
6. Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE leveren

1 Stad Gent wil de
VEERKRACHT,
ECONOMISCHE
RENDABILITEIT en het
WELBEVINDEN van
(Gentse)
landbouwbedrijven
versterken en verbeteren

2 Stad Gent wil maximaal
**KWALITEITSVOLLE
LANDBOUWRUIMTE**
vrijwaren voor
professionele duurzame
en stadsgerichte
landbouwactiviteiten

3 Stad Gent stimuleert een KORTE EN DUURZAME VOEDSELKETEN, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product

**4 Stad Gent moedigt
NATUURINCLUSIEVE
LANDBOUW aan en maakt
werk van NATUUR- EN
LANDSCHAPSBEHEER MET
LANDBOUWERS, waar
mogelijk**

5 Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage levert aan het KLIMAAT

**6 Stad Gent faciliteert dat
Gentse
landbouwbedrijven via
hun voedselproductie ook
een MAATSCHAPPELIJKE
MEERWAARDE leveren**

Instrumenten om de visie te realiseren

! binnen context
wereldmarkt en
wetgevend kader
vlaanderen,
Federaal en Europa

- Stedelijk en OCMW grondenbeleid
- Doorvertaling landbouwvisie in de plannen en projecten van betrokken stadsdiensten, evenwaardig aan andere beleidskaders
- Vergunningverlening en de wetgeving ruimtelijke ordening
- Financiële instrumenten
- Opzetten van pilootprojecten (o.a. op OCMW-landbouwpatrimonium)
- Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren
- Communiceren, inspireren en begeleiden van landbouwers
- Onderzoek en monitoring
- Samenwerking met externe organisaties
- Aankaarten van knelpunten in beleid bij hogere overheden

Operationeel plan met acties 2023-2025

1. Volwaardige afweging landbouw ten opzichte van andere ruimtevragen
2. Strategisch kader voor Gentse OCMW landbouwgronden - Moratorium op verkoop van OCMW landbouwgronden
3. Open oproep landbouwpilootprojecten op pachtvrije OCMW gronden
4. Doorvertaling landbouwvisie in vergunningsverlening en handhaving zonevremde functiewijzigingen
5. Opname principe korte keten in overheidsopdrachten voor voeding
6. Uitvoering flankerend landbouwbeleid RUP Groen
7. Uittesten van maatregelen ter bestrijding van droogte in het Parkbos
8. Subsidies voor landbouwers van Stad Gent
9. Ondersteuning Gentse boerenmarkten
10. Overheidsopdracht maaien en begrazen diverse percelen in stadseigendom
11. Communiceren en inspireren van landbouwers via verschillende fora
12. Communiceren en sensibiliseren van burgers en andere actoren
13. Monitoring - vijfjaarlijkse studie Ruimte voor landbouw
14. Toelichting landbouwvisie en aankaarten specifieke knelpunten bij Vlaamse overheid en Provincie Oost-Vlaanderen

Vragen?

